

Ar pascha wifuschehlga Augusta Keisara wehleschanu.

Rahjas Weefis ar peefufstifchanu...
Ar peefufstifchanu...
Rīgā fanemot:
Par gadu 3 rbl. — lap.
1/2 gadu 1 rbl. 60 lap.
1/4 gadu 1 rbl. — lap.

Mahjas Weefis. Politisks un literarisks laifraffts.

Kedafija un eefpedizija atrodas Rīgā,
Ernstā Plates grahmata un bilfchu-brufatans un kurtu-lecturē pee Petere basnjas.

Sludinajumi maffā
8 lap. par weenas flejas fmallu ralfi rindinu.

Apstefejumi un Mahjas Weef un fludinajumi fufhtami uif fchabdu abrefi:
Bz. okceznawio rnsere
Marsz Biansci, r. Para.
(Mahj. B. eifped. Rīgā.)

Mahjas Weefis isnabl weentreis nedelā, treschdeenās. — Ar Patru numuru isnabl literarisks peelifums un Patru mehnesi femfopibas peelifums.

Zeem. abonentu ceweheribai!

Laipei luhdsam tos „Mahjas Weefa“ un „Mahjas Weefa Mehneschraffta“ abonentus, kuri par pastelletem eefemplareem wehl neubutu samafschajuschi, drihsumā noslahrtot rebkinus un samafschat parādā palifuscho sumu, lai neubutu jopahitrouz laifrafftu labrteja peefufstifchana un to darot negeltos weltas jufas. Zeem zeem. abonentem, kuri par samem eefemplareem neubuh samafschajuschi, „Mahjas Weefis“ tiks peefufstifts tikai lihds 4. martam, t. i. teem no „Mahjas Weefa“ tiks peefufstifti tikai gada pirmee 10 numuri. „Mehneschraffta“ 3. burtnija tiks peefufstifta waisē til teem zeem. abonentem, kuri to buhs samafschajuschi.

Tablafi apstefejumi „Mahjas Weefim“ un „Mehneschrafftam“ peefsch telefōfā gada top wehl aifweem peenenti.

Peer wifam noudas wehstitem, adrefchu wainam u. t. t. peefufstifamā fchagada abonentu numuru.

Adrefchu moina: „Mahjas Weefim“ — 10 lap., „Mahjas Weefa Mehneschrafftam“ — 10 lap. (topā 20 lap.)

Apstefejumi un noudas wehstules adrefschamas: Bz. top. Pary, Bz. okceznawio rasz. „Marsz Biansci“.

„Mahjas Weefa“ un „Mehneschraffta“ eefpedizija.

Saatschi & Mangouby tabakas fabrika.
Swifschli fagatawota fchpahrdschana atlasta tabaka „Eubifschefst“, stipra, pirmwedeja, widsja, weegla.
N. 44. 1/2, N. 1 rub. N. 26. 1/2, N. 55 lap.
N. 34. 1/2, N. 75 lap. N. 20. 1/2, N. 38
Pihpja tabaka 1/2, N. 38 lap. Zeela liffwele Anqun pihpja.
Kadewigi luhdsam peerapstif wehl N. 8 labrlatuf is tabakas fabrikas Saatschi & Mangouby.
Nollifama: Wina, Wehwern u. t. t.

Zibna ar schuhpibu ahrsemēs un Kreewijā.

No profesora P. J. Brancica. (Turpinajums.)

II. Schuhpiba tagadejās laifkās.

Naw ko fchabutees, ka muhsu laifu dshiwē schuhpiba daudj mafat attihstita, nekā pagahjuschōs laifkās. Lafot apraflus par plihstschanu un dshiru tratalibam Bahjiā widus laifkās un ihpafchi 16. gadu fiment, kusch dabuja pat fewifschu nosaufumu „Zechjahrhundert“, muhsu laifu nometrotajam jeb kritifim, ja tam gadijees eestatitees Bahju tagadejā dshiwē, ja-afshiflas, ka tur starp Luterā loikeem un tagadni ir neifmehrojams besdibens. Lafisniba, ari tagad alus bodes un tā fskuttee „Biecpalāste“ Bahju leelafās pilfshatās pehz puddeem pahrpilditās apmekletajem, kuri sehd lahrs pee fawa „Weiffe“ waj „Schorr“; ari tagad wehl wahju leelafōs ruhpnegibas sentrōs pee wakara loti beefchi war fastapt strabdnēkus, kureem no fabrifas uif mahju ejot zepure stahw uif weenos auffs waj palafuscha un starbi wahrdi uif luhpam, las gaischi lezina, ka jela tee taifjuschli wifites weenā waj otrā pahrdotawā waj „Destillation“; un ari tagad wehl Bahju fludentis netura fewis par zeenigu nest fludenta nosaufumu, ja par deenu neifdfer noteiftu daudjumu wihna. Bet wifas fchis parahdibas, fchis lahrs pehz reibinoscheem dshereeneem ir tifa newanigi joki samehra ar widus laifu dshiru tratalibam, un wif-pahrigi war attifht, ka schuhpiba Bahjiā tagad naw nejil ifplatina. Las patš jafala par Franziju, Italfju, Spaniju un Portugalfju, kuras walfis jau fenat atfchilhrās zaur samu mehnenibu flipru dshereenu patehreschanas fina. Un ja ari tagad waretu runa buht par schuhpibu tā adshihwes sefgru, tad tas atteejas tifa uif seemelu walfim. Lihds fchi gadu fimentā pirmās pufes beigam pee tam wehl warea peeflaltit Sweedriju un Norwegiju, bet pehdejā laifa, pateizotees fewifschkeem jibnas fofem, par kureem runakim wehlat, fchis diwas walfis tahdā mehra pahrepehja fchis sefgru, ka winas uifstafamas pu fofschu paraugu... jiba un aturiba.

Anafis... mehra. Wehs nepeewedifim plafschas... par fchu netifuma ifplafschanos Kreewijā, jo tahdu fchu naw, kuras dotu pifnigo pahrfstatu par fchu netifuma leelumu, tā to turpmal peerahdifim. Pafstahwofschās neteeschās fimas pahrat neezigas, lai fpehtu det no jautu par fchis parahdibas fpehtu un eefschejo fliprumu, neezigafas par muhsu paschu ifdeensifschkeem nowehrojumeem. *) „Weifstier“ un „Schorr“, dafchabi af.

Kas atteejas uif Angliju, tad, lai pafneegtu pahrfstatu par tureenes schuhpibas flahwofli, mehs atbalstifimees tifa uif dafschām finam. Tā ka Angljā uifseet fodu par publifku schuhpofchānu (for being drunk and disorderly) tahd tahdā jela tifa fobitās: 1870. gadā 131,880 personās, 1880. g. — 172,839 personās, 1887. g. 162,772 personās). Weenigi angulfa mehneff 1895. gadā, tā awifses wehstija, Londonā tifa par publifku schuhpofchānu nosoditās 3000 personās. Awife „Daily News“ fimoja: „Rahdā fweht-deenā, no pulstien 6 lihds 8 wakarā, Kiburna pilfshatās nobatā, kur atrodas 25 basnjas un 35 tabafi, basnjas eeradās 10,672 zilwefi, bet tabafōs — 11,363; starp teer 6729 bija wihreeschi, 2718 feweetes, 1633 bebrnt un 265 flhdami behenini, kuras mahtes tureja uif rofam. Scho dsheraju wairums fastahw no strahdnēku lahras un wifpahri no masturigo fchiram.“

Rahdā mehra schuhpiba ifplafijufes ari Londonas eedfshwotaju angulafās aprindās, to rahda lahda doktora ralfis, las nesen tifa nodruafes Londonas nedefas lapā „Tit. Bits“ un kuru atlastifija ari dafschās muhsu awifses. Ifrahdas, ka schuhpiba Londonā peenomas neit ween tabafōs, bet jo wairat paflepus mahjas un priwilegetās eestahdēs. Ariftofratifskās damas pahrat lepnas un greifn-gas, lai eetu weentahrschās dshereenu pahrdotawās — „public house“, winas schuhpo dahgās fiondiorafās, lafejnjās un kuhfu pahrdotawās, kur kaut lahda ifjepuma nopifschanas flawā tāš blatus iftabelē par lahdeem fchiflineem atpirdfinas ar portwihnu, fchampaneei, waj weentahrschi ar dshalu (spagku ogu brandwihnu), kuram drufu peelees foda uhdens. Jitas damas ftepeni peefchuhpojas ari jitas weetas, pee-faameem apgahdatajeem un apgahdatajam. Minetās doktors flahba par modiftem, kuras ir flawenas zaur ceweherojamo Stotijas „wiflu“, par wefchās modes magafinam, kur teef pafaeegts „brandi“, un par jindu pahrdotawam, kur war atrafi „old ale“, las til fliprs, ka no weenas pafchās glahfes kritis semē patš pahfchigafais dsheraj. Ir pat rahdas damas, kuras uif teatri ifeedomas peehahsch labatas mafam pudelitem, kuras pifditas ar wiflu, dshinu un atteem dshereeneem, las pa ifrahdes laifu teel iftarihotās paflehyi „muse“ lamifim. Jitas damas behinu knupi, lai pafstahgajotees laifu pa laifam ifscham behinu ifdora sem eemefla, muse apflidit degunu. Jitām dshereeni paflehyti faulfarga leelajā rokturi, jitam pudelites eebahfns eefetā grahmata un tā tahlat.

*) Contad's Handwörterbuch der Staatswissenschaften, Lrunftucht, IV. 283.

Dafchadi raksti.

Bakterijas.

No Dr. med. G. Feldawa.

Wif flahdu un dshiwneeku audumi (Gewebe) pafstahw no mafam, neapbrunotām azim waisē nefarebfamām dalifnam, kuras nosauz par zelulam (latifnifli cellula — iflabina). Kahra zelula par fewi ir uifstafama par pafstahwigu, falihdsinot ar wifu meefu loti weentahrschu radijumu. Iam fawis ihpafschs ifstafas, dshiwes gaita un wajadflbas. Pate meefa un stahds uifstafami par tahdu mafu radijumu walfim. Meefas audumi pafstahw ir neifstaf-tamām zelulam (kanninam), las faredfjamas tifa ar flipra paleelinataja (wairofchānās) flilla (mikroftopa) palih-dfibu. Zelula nofihmē auatomijā to pafchu, ko moletulis kmitā, wina ir tā fakot wifas dshiwibas dihlis. Wif dshiwneeki un stahdi-fawā pirmatnē ifjelas if weenas weenigas zelulas zaur to, ka tā sadafas diwas lihdsigās datās, las lahra par fewi ir atfal patifstahwiga zelula ar wifam tāl peeberigām ihpafschibam. Schis diwas zelulas sadafas lahra atfal diwas jaunās zelulas, if pirmās zelulas ir if-jehlufchās jau ifchetrās, pee kuras dalifschānās turpinajas jo projam aprahditā labrtibā, kamehr zelulu daudjums paleel nestafitams. Tā fastahdas un attihstas pamafam audumi un if pehdejeem dshiwneeku un stahdu kermenī. Ari ifaugufchu dshiwneeku un stahdu zelulas weenmehe-dafas, jo zelulu muhsis ir aprohchots, wejalas eet boja — nomifst un to weetā nahf jaunās. Kamehr zelulas wehl nedija pahfhtamas, tilmehr pehtneeki peehema, ka dshiwiba warot ifzelteris ari if nedfshwām weelam bef lah-deem dshiwneem dihgrem. Tagad fchis domas ir atrafstas par malbigām — dshiwiba jekas tifa if dshiwiba — lahra stahda un dshiwneela pirmās dihlis ir tifa dshiwja zelula. Schis ir weens no fwarigakeem dabas flmatu pamata lifumeem.

Dshiwneeku meefas zelulas ar maf ifnehmumeem paleel dshiwās tifa flimehr, kamehr tāš stahw netraujetā fa-tarā ar meefu tā audumu dabas, bet atfchifrot if audumeem tāš fandē fawu wairofchānās un dshiwes fpehju — tāš nomifst tadehi, ka tāš neatron wifas fawas dshiwes waja-dfibas kreenā fopā jitur netur, ka tifa fatarā ar jitam audumu zelulam. Bet ir ari dshiwneeki un stahdi, las pafstahw tifa no weenas weenigas zelulas, kurai naw wajadflgs minetās fatarā ar jitam zelulam, bet las ifturas tā kurefch lahris pafstahwigs pafaulēs radijums. Schoš weentahrschōs dshiwneeku un stahds nosauz par mikro-organifmeem (greekifli mikros = mafs, organon = rihfs).

Mikroorganifmi wairojas tāpat tā meefas zelulas —

weens mikroorganifms pahredafas diwas dabās un lahra dala ir atfal par fewi jaunās mikroorganifms un tā jo projam. Wini ir wifai mafs, tifa ar mikroftopa (paleelinataja flilla) palihdfibu faredfjami kermenifchi, winu zaurmehra garums nekad nefneedsas pahri par 0,02 milifmetru*). Mikroorganifmeem peemih wairofchānās eefpehja tā fakot neaprohchotā mehra. Starp lahra nah-fofcho dalifschānos paret tifa ifhs laifs, pee dafschām fugam 20 lihds 30 minutu, pee dafschām wairat flundu. Kad peenemam, ka dalifschānās zaurmehra atfahdrojas pehz 1 flundas, tad no weena mikroorganifma 24 flundu laifa ifjelas 16,000,000 mikroorganifmu. Atteezotees uif dshiwes wajadflbam mikroorganifmi naw wifai ifwehligi, tee fpehi attihstitees sem dafschadeem apfahfkeem, bet tomehr gandrihs lahrāi fugai, kuru flaitis ir nepahrebfjami leels, ir fawi ihpafchi dshiwes pafstijumi. Pee winu attihstifchānās triht fwarā temperatura, gaisma, gaisf, mitrumis un faufjums. Ir fugas, las wiflabati attihstas drufstu pahri par 0° pehz fliflja, dafchās pee 30°, jitas atfal pee 50°. Dafchās fugas pogehr faufjumu, dafchās mitrumu, dafchās flahbekli u. t. t. Mikroorganifmeem peefchit dabas faimneezibā jo fwariga loma, jo wini ir tee, las fadala nomifschōs stahdu un dshiwneeku kermenis weentahrschās weelas, kuras atfal dshiwneem flahdeem nober tā bariba. Wini ir ruhgschānās un puhfchānās zehloni, bef winu flahfubtnes neweena weela newar ne ruhgt, nedf puh. Stahdi, las zaur falknem uifuhj no mikroorganifmeem fadaltas weentahrschās weelas, ir wajadflgi dshiwneeku baribai; dshiwneeki pafchi pehz flinama laifa mifst, mikroorganifmi fadala winu kermenis (meefas) atfal weentahrschās, stahdu baribai derigās weelas, un tā tas weenmehr turpinajas, kamehr pafaulē pafstahw. Ari dshiwneeku atleeku weelas (uhdens, iflahdnijumi, sweedri) top no mikroorganifmeem pahwehrti par stahdu baribai derigām weelam. To ceweherjot waram eedomatees, las noifitu, tad mikroorganifmu neubutu: muhsu flahdeem drihfi peetrufhtu wajadflgo baribas weelu, wini ifmirtu un lihds ar teem ifbeigtos ari wif dshiwneeki.

Bakterijas ir mikroorganifmi un bakteriju fugas nestafitamas, no kuras dabā fwarigafas ir pufefku, pelejumu un ranga bakterijas, kuras fche newaram turafst pahrrunat. Muhs fchini weetā interese tifa tāš bakteriju fugas, las brihscheem un sem flanameem apfahfkeem amefias dshiwneeku meefā un tur fpehi attihstitees un wairotees. Wehs tāš nosaufam par parafitarifam bakterijam. Starp pehdejām atronas gan tahdas fugas, las zaur fawu flahfubtni dshiwneeku meefā nekate wefseflbat, gan ari tahdas, las faget flimibas. Pehdejās ir infelzijas jeb lipigo flimibu dihgli un winu eeraschānās wefela zilweta

*) 1 metre = 3 1/2 peddat = 100 zentimetreem = 1000 milifmetreem.

meefā nosauz par infelziju (peelifschānu). Kahra bateriju fuga war faget tifa weenu flinamu flimibu, lahrāi fewifschāi flimbai ir par zehloni fawa fewifschā bakteriju fuga. Pee infelzijas (peelifschānas) nekriht fwarā meefā eekufufschō bakteriju flaitis, bet tifa pehdejo attihstifchānās un wairofchānās eefpehja, jo tā jau rebdejām, if weena meefā eekufufschā ifbewiga dihgla 24 flundu laifa war ifzeltees jau 16,000,000 (16 miljoni!) jaunū bakteriju, no kuras lahra turpina wairofchānās tahdā pafchā lahrā. Dafchu flimibu, tā tifa, koleras, difterita, fpatilifbas, dilona u. t. t. bakterijas ir jau atrafstas un leetwatejeem labi pahfhtamas. Kad mineto flimibu, teifham, dilona (tuberkulofas) dihgfus — bakterijas ifaudfina mahfligi ahrpus dshiwneela meefas un eepote wefelai juhvas juhjinai waj zilwefam, tad pehdejee faflimf ar diloni. Kad bakterijas eepreelch nonahwē zaur 100-gradihu karstumu, tad poteia juhvas juhjina un zilwefas nefafsimf ar diloni. Dafchu flimibu, tā batu, fcharlata, mafalu u. t. t. bakterijas wehl naw pahfhtamas, bet mineto flimibu ihpafschibas waram faprafst tifa tad, kad peenemam bakterijas par winu zehloneem. To ari dara wif jaunlaifu pehtneeki un la fchis domas teefcham pareifas, to rahda dafchi ceweherjomi: wifas infelzijas flimibas, kuru bakterijas wehl nepahfhtamas, waram nowehrt un peelifschānu aiffargat, tad gahdajam par domato bakteriju nonahwefchānu ar aprafstān bakteriju giftem. Kā tas faprotams, to lat mums ifrahda fefofschs peemehrs: lahrā gan flinās, tā dabas mehds peelipt zaur flimneela leetotām draham. Kad laujam bef lahdeem eepreelchjeem aiffahdfibas lihdsfkeem walfat batu flimneela drahnas, teifham, kreku, wefelam zilwefam, tad pehdejeais ar maf ifnehmumeem faflimf ar balam, kadehi mums japeenem, ka flimibas dihgli atronas kreklā. Bet tad to pafchu kreku eepreelch eemehrjam lahda no daudfām bakteriju giftem, lahda peemehram ir 5° karbola uhdens, tad peelifschāna nenoteel. No tā mums jaflehd, ka flimibas dihgli ir bhufchi dshiwī radijumi — waj mehs tos nu nosaufam par bakterijam waj jitati tā, las ir weenaldfigi, — kuras karbola flahbe nonahwefufe.

Ceweherjot bakteriju neezigo leelumu, weenā tifo faredfjamā pufefku datinā war atraftees jau wairat tubiftofchu bakteriju. Zeelafā lihds fchim pahfhtamā ir leefas fchegras bakterija; winas zaurmehra garums ir 0,005 lihds 0,02 milifmetru un refnuma zaurmehrs 0,001 lihds 0,0022 milifmetru. Wifas jitas bakterijas ir par fcho mafalās. Pehz ifstata nosauz tainos, mata gabalinam lihdsigos mikroorganifmus par bazikeem (latifnifli bacillus = fpeekifis) jeb bakterijam*) (greekifli bakteria = fpeekifis), ftruhwei lihdsigi lojitos par fpirifceem jeb wibrioneem, apatos un eepafōs

*) Dafchi nosauz par bakterijam wifpahrigi wifus mikroorganifmas.

Naw nebuht jashchabas, ka schim libdfigas parahdibas peeder pee isnehmumeem un buhtu leela nepareisiba, ja no tam spreesu, ka wisa Londonas sabedriba ir tabda. Lomebr tas apstahlis, ka libdfigas parahdibas wispahri fastopamas, leezina, ka schuphibas netikumam newajaga ufstait par ismihzinatu pat stary tam Angfu sabedribas schikam, kuru labais materiels stahwollis, ka buhtu jadoma, wismasaf waretu radit lahri pehz „spurgufa“. Un ko gan lai fala par to eedfihwotaju lahrtam, kuras trubfums un babs peespeesch meklet glabhinu pee degwihna glahses, ka pee pehdejā libdfekta, lai spehtu aismirist fawas behdas un neisbehgamo trubfumu?

Tā tad war fazit, ka tagadejās laifās Eiropā no schuphibas fehrigas wiswairat zeesch seemelu walfstis. — Naw ko schaubitees, ka schini gabijumā klimats spehle ne wisai majo lomu. Anglijas smagais, mitrais un drehbegais jeb atmosferā ar sawu swinam libdfigo debefi un muhschigo miglu, muhsu paschu pelekā daba ar sawu leetaino un sefro rudenī un garo, stumigo seemu, darbodamees uf eedfihwotaju juhtam un prahtu rada un attihsta weenu no galwenaseem dfinesteeem — schuphot un attal schuphot. Pee tahdeem pat eefstateem peeturas ari doktors Kerss¹⁾. Scho jautajumu isfaldrojot, ka klimats dara eespaidu uf schuphibas attihstichanos, wimsch peewed wisai interesantus nowehrojumus, kuras isdaritjis pee personam, kas dfinuschas ahrrpus Anglijas un schini walfst eekubuschās: sewischti beeschi atgadas, ka Italijs dfinuschee, kurei sawā dfinenteē nelad neechuppo preefch 30—40 dshiwes godeem, Anglijā drihs ween eesahf schuphot un schuppo deeram un neefam no weetas. Tas atteežas tiffab uf bagateem, tā masturigeem. — Otru peerrahdijumu, ka klimats dara loti leelu eespaidu uf schuphibas attihstibu, laut gan tas neeteschs, ufstahda gubernu statistika par personam, kuras miruschas no peedferschanās. Pehz ofizielam sinam, kuras peewed J. J. Janschuls, aif peedferschanās miruschos flaitis (protams, dauf majas nēla patefiba), wifā Eiropas-Kreewijā ir drufstu majas par 2 (1,000) pro mille (t. i. 2 gabijumi uf 1000 miruschdeem), pee lam schis flaitlis pamafinas Wiflas apgabala gubernās libds 0,000, Somijā — 0,000, Baltijas gubernās — 0,100. Wifseleato mirstibu no pahdrferschanās safneeds zentralās gubernās un pa daifai seemet-austrumu gubernās, kur ir uf tuhstofschā mirstibas gabijumu 2 1/2 tahdu, lam par nahwes zehloni pahdrferschanās; Wiflats gubernā pat 11,000²⁾.

Pehz jitam sinam, kuras peewed Pawlows, dabujam schahdu pahrskatu: Ja Eiropas-Kreewiju sadala daifās, peeschkrot weenam strehlim seemelu, austrumu, widejas ruhpeezibas un widejās melnsedes gubernās, un otram strehlim Mastkreewijas, Baltijas, seemet- un deenwidus-gubernās, tad mirstiba no pahdrferschanās pirmā strehli ir 8,2 zilweki uf 100,000 eedfihwotajeem, bet otrā strehli tikai 1,5. Daifās afsewischās gubernās schini finā dabujam flaitlis: Wiflats gubernā 1886. gadā schuphibā miruschos flaitis bija 12,2 uf 100,000 eedfihwotajeem, Besarabijā — 0, un Kurjenje tanī gadā nehija neweena nahwes gabijuma jaur pahdrferschanās³⁾.

Schuphibā nebuht nestahw tumā sakarā ar dshreenu patehreschanās daudsumu. Ne tikai weseļa walfstis, bet pat afsewischs zilweks war patehret wispahreju daudsumu stipru

¹⁾ Шляпство, его причины, значение и борьба с ним. Вильгельм фон профессор в Берлине, 1888.
²⁾ J. J. Janschuls, „Schuphibā kā fadsihwes fehriga“, wina grabmatā „Въ поискахъ лучшаго будущаго“, С. П. Б., 1893. г., 329—330. lapp.
³⁾ Pawlowa raksta „Толки о народномъ шлествѣ“, „Съверный Вѣстникъ“ 1893. г. dejembra burtn., 87. lapp.

dshreenu un pee tam nezil naw padots schuphibas netikumam.

Pehz profesora J. J. Janschula pareifas peefihmes: „naw no swara tas, zil daudsteeel nobersiti spirta dshreeni, bet tas, ka wini teel nobersiti“. Zilweks, kas mehreni bauda, patehredams isdeenās pusdeenā un wafarinās pa wideja leeluma glahsteti, isdfer gaba laikā 2,000 wedra degwihna jeb ne wairat tā 1 wedru tibra spirta. Us katra dsheroja Kreewijā (par ishteem patehretajeem flaitot tikai treschu dafu no wiseem eedfihwotajeem) isnahf tikai 0,000 wedra tibra spirta jeb 2,25 zarastā degwihna, t. i. par 0,000 wedra majaf par to flaitli, jaf isdfer mehreni dsherojs zilweks. Bet lamehr pehdejais wisu scho daudsumu isdala weenlibdfigi uf wisu gadu, daudsi no muhsu strahdneefteem sawu dafu patehre 25—30 reifēs, wiswairat leelis swehtfōs un fawas dshiwes preezigalds gabijumds, bet schi „reife“ tad ari fastahw no 21 libds 25 glahsem, tas ir — tahds daudsums, tahds gluschī peeteefofschs, wairat gabijumds, nonahwet zilweku¹⁾.

Scha pascha eemefla deht naw eespehams ari par wifas tautas schuphibu fastahbit few nojantu pehz dshreenu daudsumu, lahdu tauta patehre.

Ja falihdfinam Eiropas walfstis pehz dshreenu patehreschanās daudsumu uf wiseem eedfihwotajeem, tad dabujam jefofcho tabelē²⁾:

Gabi.	Walfstis.	Libra spirta.	Alus.	Wiflana.
—	1885. Franzijs	7,1	2,2	94
1890.	1890. Danija	6,2	33	1
1892.	1885. Holandija	4,16	39	2
1889.	1892. Belgija	4,45	187	3
1891.	1892./93. Bahzija	4,4	107,6	6,1
1892.	— Austro-Ungarijs	4,37	33	22
1886.	1883. Kreewijs	3,37	4,3	3
1889.	1883. Sweedrijs	3,25	11	1
1891.	1890. Schwedrijs	3,10	45	1
1880.	— Leelbritanija ar Irju	2,65	143,0	2
1883.	1883. Seem-Amer. Saw. Walfstis	2,4	31,0	—
—	1888. Somijs	2,1	—	—
1891.	1891. Norwegijs	1,64	29,3	1
1882.	1885. Italijs	1,4	0,0	95

Ja pehz schis tabelē tāifstu falihdfinofschu slehgumu par schuphibas isplatischanos weenā waj otrā tautā, tad azim redot safneegu nelahdfigu isnahlumu, pehz kura schuphibā wiswairat uplaufufe Franzijs, tad Danijs, Holandijs, Belgijs, Bahzijs, Austro-Ungarijs, Kreewijs eementu tikai 7. weetu un Leelbritanija pat 10. weetu, lamehr peedfihwojumi un nowehrojumi runā gluschī otradi.

Tāpat buhtu malbigi, ja pehz spirta dshreenu daudsumu, kuru patehre Eefschkreewijas sewischās gubernās, tāifstu slehgumu par schuphibas samebrigu isplatischanos schinis gubernās. Pehz ofizielam sinam, kuras Janschuls peewed, israhdas, ka, aprehknot degwihna patehreschanu uf wiseem eedfihwotajeem, zentralās (widus) un seemet-austrumu gubernās netil ween nenodser wairat dshreenu, tā jitas gubernās, bet gan daschās no winām, peemehram Simbirskas, Wolodgas un sewischās itas aubernās, kas atschiras ar

¹⁾ J. J. Janschuls, „Schuphibā kā fadsihwes fehriga“, wina grabmatā „Въ поискахъ лучшаго будущаго“, С. П. Б., 1893. г. 330. lapp.
²⁾ Conrad's Handwörterbuch der Staatswissenschaften. Bd. VI, s. v. Trunkluft, 277. lapp. Gadu flaitli pirmā rindā shimejas uf degwihna patehreschanu, bet otrā rindā uf alus patehreschanu.
³⁾ 1 liter = 1/2 stopam jeb 5 litri = 4 stoppeem.

nodbertā degwihna samehrt pat masaf, nelā Baltijas gubernās. Pehz Pawlona aifrahdijuma 1890. gadā austruma gubernās, widejās ruhpeezibas un widejās melnsedes gubernās spirta patehretis 19 grabu uf dsheseles, bet Mastkreewijas un Baltijas, seemet- un deenwidus-wafaru un deenwidus-gubernās wairat nelā 24 grabi, pee lam wehl jaewehtro tas, ka pee otra seemes strehka peeder tahdas gubernās, kur blafus spirta dshreeneem patehre ari ishtu wisnu, ka peem. Besarabijā, Donas apgabala un Stawropoles gubernā. Taischu, ka jau augschā redsejam, lamehr Baltijas gubernās nahwes gabijumu flaitis no peedferschanās, tiffō safneeds flaitli 0,100 pro mille (uf tuhstofschā), Somijs — 0,000, Wiflas apgabala — 0,000, tikmehr zentralās Leelkreewijas un pa daifai seemet-austrumu gubernās — 2,5 un Wiflā pat 11,000. Tahdeht patehreto dshreenu daudsums, isdalot it uf katra eedfihwotaja, neatrodas nezil teeschā sakarā ar schuphibas isplatischanos. Un tas ir gluschī dabigi. (Turpmat weht.)

Dshao-dschou ofta un Schan-dung prowintze¹⁾.

No cand. phil. orient. P. Schmitza (Pekingā).
 Neilgi atpatakis Angfu laifraksti dauf mihleja stahst, ka pehz lahda slepena nolihguma Kina esot atdewufe Kreewijai Dshao-dschou²⁾ oftu. Tagad to paschu oftu ir eenehmuschī Bahzeefchi un daschi laifraksti par to jau attal saht sprees par Kinas dalischanu. Schahdu baumu deht tā domaju, ari pee mums Baltijs schis waheds nehuhs nelahds swechais, tahdeht daschs wadburt wehsees par to dabut lahdas tuwafas sinas. Mums scho naw no swara laifrakstu tukschā prahtofschana, bet tomehr oflas beeschā daudstinaschana ween jau aifrahda uf wifas swarigo noshtmi.

Pahra fhtu werstis uf richteem no Pelingas atrodas lahds juhras lihsums, kurech wispirms ir dalits no Japamu juhras ar Koreju un tad wehl ir schelstis no tā fultās Dshao-dung (Dshao-tong) pusfalas, kuras deenwidus galā atrodas pahstamais Port-Artura zeeotfnis. Pret pehdejo

¹⁾ Kina pehdejā laifā, tā sakot, uf deenas labrtibas. Kina deht schahdam ari turpmat wehtis uf sewi Eiropas wehtibu. Eiropas leelwalfstis Kina rauga eguht oflas, seemes gabalus u. t. t., lai nedroshinatū sawas interesēs. Ari Japana schā finā fazenfehās. Ifovena walfstis mehgina otru pahrspeht un wairat eguht. Schahrai fazenfehā mar buht loti dahdas jefas. Tahljās austrums wāc atrinates pahrspehtofschī, negaiditī flati. Bahzija libds schim bija atturejufis no mehginajumeem Kina eguht seemes gabalus. Tagad tā sakofe ituretees j tādī. Kā muhsu zeem lastaji jau sin, tad Bahzija jau sakumpe seewas rotas noshimigo un nowehrojamo Dshao-dschou oftu. Schim seelim tahlajo austrumu jautajumu isfehrijachanas sinā, tā sakof, buht leels swars. To eenehrojot preezajamees, ka waram zen. lastajameem pahneegt sefofsch muhsu libdsrahdnefā rakstu par Dshao-dschou oftu un Schan-dungas prowintzi. R. v.

²⁾ Tā la pee mums par scho oftu buht smeltas sinas no dahschām walocam, kuras laira pehz sawām slanam raksta Kinefchu rakstu shimes, tad peewehschu scho wairat swarigalās rakstibas: kreewifstī Dshao-dschou, anglifstī Chiao-chou, franfifstī Kiao-tcheou, wahzifstī Kiao-tchou. Abas pirmās ir Pelingas un pehdejās Rantingas islofnef. Deht schām ir wehl dauf jitaru rakstibu, pee lam tā kuriozumu waru wehl peeminer „Xiao-xao“ lahda Kreewu un „Tachiao-tachou“ lahda Bahzu laifrakstā. Latweefschu walobā es rakstu Kinefchu wahrus pehz Kreewu galwenās un tahdas Bahzu transfiriprijas (Dshao-dschou). Duhtu gan loti ceterjam ewest weenu wispahreju rakstibu un tagad saht ari jau tāifit propagandu preefch augschējas Angfu rakstibas, bet tahdeht pehz „Xiao-xao“ jau dauf ir rakstis, ir wisneprotifsta. Jau augschā redsejam, ka tā pat „ds“, tā ari „dch“ slanas raksta ar burteem „ch“, bet tee paschi „ch“ wehl ir jalafa „x“ un „tch“. Bet lo lai nu wehl falam, ka Bahzees schos paschus burts lafa ka Kreewu „x“ un mihstaki, franzijs la „ch“, Italectis tā „k“? Jau tagad naw newernas grabmatas bet julam, kur Kinas walobas nepatehri ir rakstis par Kinu, un pee jaundās wispahrigās ortografijas ishetes jaunā Bahle. Peeminu weht, ka Kinefchu wahroi ir weenlibgti, tahdeht ari „dshao“ stan itin tā „dsjau“.

par tofkeem (greekifstī kokkos = kodols, oga). Kad tofki atronas if pa dshweem weenā kopā, tad tos nofauz par diplofkeem (dubultofki), pa ischetreem kopā par merifmopebijam jeb farzinam, pa wairateem, bet lahdas lahrtibas weenā gabalā, par si a filofofkeem, kad tofki atronas kehdei libdfigās rindās weens ar otru sakarā, — par streptofofkeem u. t. t.

Bakteriju kimistās fastahwdafas ir tās paschas, ka zitu stahdu un dshiwneeku: olas baltums, tauki, uhdens un daschabi sabti. Bakterijas toti weegli usfuhz un ari masgajot peepatura anilina krashās, kuru ihpafschibu isleeto winu pahfifschanai, jo jitas weelas, kuras peemihst bakterijas, saude ufnemto krashu, tad tās masgā stiprās stahdēs (peemehram salpetra stahde). Tā ka bakterijas baribas un wispahrigi dshiwes wajadhibu finā naw wisai ihwehligas, tad weegli saprotam winu leelifto isplatischanos seemes wifū. Bakterijas, tik pat flimibu, ka nelaitigās, atronom wifur: semē, uhdens, gaisā, dshiwollids, puteflōds, drahnās, ihfī fatot wifur, kur til weenlahrscha tā bakterijas organifma dshiwē domajama. Peens saruhgt (bet ari tikai sinamā fltumā, jo aultumā rauga bakterijas nepfehji attihstitees), bet la ar apstinu tam buhtu japeemaisa rauga bakterijas. Pehdejās atronas jau gaisā, tāpat puweftu bakterijas. Kuhgichanu un puhschanu sawē bakteriju giftes. Zilweks fastlimst ar infelzijas (lipigo) flimibam tibri negaidot. Slimneefam ir bijufe laut kur isdewiba usnemt sawā meefā flimibas dhghus, bakterijas. — Ne wifas bakterijas wairojas tikai jaur weenlahrschu dalischanos: daschās rasho (produze) wehl sewischās dhghus, kuras nosauz par sporeem (greekifstī sporos = sehla, sehlas grauds). Tahdas bakterijas libdfinajas stahdeem, kas wairojas gan jaur atwafam, gan sehklam. Spori ir pret ahrejeem kaitigeem eespaideem, tā aultumū, karstumū un bakteriju giftem isturigati nelā bakterijas paschas un isfargā fugu no ismifschanas. Wehtaf spori attihstas par tahdam paschām bakterijām, no lahdam tee ihjehlās. Sakrai bakterijai ir saws aprobeschots muhschis — wezafas nihstī un jaunafas eemem winu weela.

Kahdā jekā flimibu bakterijas eeteel weseļa zilwela meefā, uf to norahdfim wehlafi. Tās meefas dafas, kuras atronas bakterijas, wispirms eekaltī un aif ta eemefla waj nu pawifam, waj pa daifai saude eespehu peenahzigi ispidit sawu usdewumu meefā. Satotees pehz ta, zil swarigs latru reifī fastimuschais organs wifai meefai, waram apsprees flimibas nopeemibu. Seifaisuschās meefas dafas top no bakterijam daschreif til leelā mehrā lairinatās, tā la tās saht puhschnot un tā ihzefas augoni, kas daschās flimibas padara par til nopeemām. Slimibu bakterijas atnem sawas baribas weelas slimneefā meefai un pahrwefsch tās par jitam weelam. Pehdejās, kuras waram falihdfinat ar dshiwneeku atleeku weelam, tā islahrijumeem, uhdens, sweedreem un ogļu stahbi, ir pa daifai bakterijām paschām

laitigas, tā la tās pehz sinama laifa ismirst jaur paschu produkteem (rashojumeem), pa daifai tās kaitē ari flimneefam. Bakteriju rashotas weelas nosauz par tofkinēm (greekifstī toksikon = gifte, ar lo wezās laifds mehda aprtraipit pret zenaidneefteem raditās bultas). Kad flimneefs ir deefgan spehzigis un iszeesch, lamehr tofki nonahwē paschas bakterijas, tad sefo iswefefofschanās, bet tad bakterijas ir isturigatas par flimneeku, tad pehdejām jamirst. Tā isfaldrojām daschu afuto (spehjo) infelzijas (lipigo) flimibu gabjeenu, kuras latrā atgabiheenā mehds wiltees tikai sinamū laifu. Wehl jitas infelzijas flimibas nobeidjas ar iswefefofschanos — laikam jaur to, ka bakterijām peetruht flimneefā meefā baribas weelu. Leelafā dafa pehtneeku eekfata tofkinus par drufschā zehloni, kas parahdas gandrihs pee latras infelzijas flimibas. Ari puweftu un pelemumu bakterijas rasho tofkinus un tā isfaldrojās fagifstefchanās jaur wezu gatū, defam, peenu un feeru.

Kā jau minejam, tad dahschdu bakteriju fugu dshiwes praifbas ir dahschadas, no la war pahreziates tās mahstfligi isaudfinajot. Bariba, kuru neshmahde gandrihs neweena fuga, ir olas baltuma, zukura un glizerina atschaidijumi (Lösung). Daudsam fugam peeteel jau ar toti weenlahrschu baribu, tā peemehram destiletu uhdeni, kura atronas nezigis daudsums organistu weelu. Daifās fugas attihstas tikai afnshuhdenti (eedfelterschidrumms, kas atschiras afnim faretot) jeb afnshuhdena malijumā ar galas fulu. Wehl iswehligatas ir daschās flimibu bakterijas, tā peemehram tuberkulojas bajiti, kas attihstas atrafdamees dshwa zilwela meefā. Leelafā dafa bakteriju newar panest stahdēs un tikai retām fugam stahdas baribas weelas ir nepezeeschama dshiwes wajadhibu. Tāpat stahbeklis ir dahschām fugam nepezeeschami wajadfigs, jitam attal tāifni nahwigs. No gaisa speedeena bakterijas leelas buht neatfargas, bet stipra gaisma tās pamasam nowahjina. Kori leels eespaids uf bakteriju dshiwī ir fltumam un aultumam: apafsch 0° Belfijsa bakterijas wairs nepfehji wairotees, bet dahschās fugas, sewischti to spori panes stipru salu ilgatu laifu bez kaites un tad isdewiba tos nowed attal peenahzīgā fltumā, tad tee eeguht no jauna wairoshanas un attihstichanas eespehu. Wini adshiwinajas libdfigi seemzeefchu stahdeem. Pret karstumū bakterijas ir dauf wahrigatas nelā pret aultumū. Daschu fugu isdewigakais fltumis ir pee 20 gradu, daschu stary 39 un 40 un retu stary 40 un 50. Leelafā dafa bakteriju jau wairs newar panest fltumū, kas sneedas pahri par 60 gradu. Lomehr atronas wehl fugas, kas attihstas un wairojas stary 60 un 70 gradeem. Wirts 100-gradeigs karstums nonahwē drofchi un ihfā laifā wifas bakteriju fugas.

Bakterijas top nonahmetas jaur winām kaitigeem apstahkteem un dahschām kimistām weelam — bakteriju giftem. Kad kaitigo apstahktu un giftu eespaids naw wehl speh-

zigis deefgan nonahwet bakterijas, tad pehdejās paleef dshiwās, bet saude sawu wairoshanas eespehu. Kad wairoshanas lawelli wehl laifā top nowehrsti, tad bakterijas eeguht no jauna sawu attihstichanas un wairoshanas eespehu un schini finā tās attal libdfinajas seemzeefchu stahdeem. Bet tad attihstichanas lawelli top turpinati libds sinamā robeschāi un liguu laifu, un bakterijas pehz tam nokufst attal isdewigās apstahktōs, tad tās eeguht gan attal attihstichanas un wairoshanas eespehu, bet ne wairs pilnīgā mehrā. Winas un winu pehznahzejas ir nowahjinas uf wiseem laifteem, spehzijsa fuga ir pahrwefrta par wahju. Kad tahdā jekā atspehlotas jeb wahjinas flimibu bakterijas eepote zilwelam waj lopam, tad pehdeje gan fastlimst, bet tikai weegli, tā la flimiba driht ween nobeidjas bet lahdam breefsmam. Tā la ir eewehrots, la ar leelafō dafu infelzijas (lipigo) flimibu zilweks mehds fastlimt tikai weenreis muhschā un la weenreifeja fastlimschana isfargā no turpmatās fastlimschanas, tad ar nodomu potē daschu flimibu nowahjinas bakterijas wesefam zilwelam tai noluhfā, lai to isfargatu no infelzijas (peelipfchanas) ar tās paschas flimibas spehzigām bakterijām. Lai isfargatu aitas no leefas fehrigas bakterijas, zilwelam potē nowahjinas leefas fehrigas bakterijas. Zilwelam potē gowju bafas, lai isfargatu to no ihfām bafam. Ari profesora Pastēra eeteitā pote pret traulma laifi naw jits nefas, tā nowahjinas traulma laites bakterijas. — Bakteriju attihstichanos peemehram sawē lahdas wajadfigas baribas weelas trubfums, aultums, karstums, ischahwechana, gaisma un bakteriju giftes. Kad mineto lawefu eespaids uf bakterijām weelas par ligu, jeb lawefi paschi nahf spehlā stiprakā mehrā, tad ari paschas bakterijas eet bojā, tāpat tā seemzeefchu stahbi garā, aultā seemā waj jaur weenreifeju, tikai ihfu laifu pastahwofschu pahrelezigu salu.

Bakterijas nonahwet flimibas aifardības noluhfā apstahkt ar wahrdū „desinfizēt“ (latifistī des = no, inficere = peelpinat). Desinfelzijas libdfektu ir leels daudsums, no kureem minefam tikai parastatos un ideenischigā dshiwē eeteizamafos. Wif libdfekti nonahwē bakterijas tikai sinamā stiprumā un sinamā laifā, to desinfelziju isdarot wajadfigs sinat. So stiprās libdfeklis, to teesu ihfātā laifā nomirst bakterijas. Weht tam pee desinfelzijas tricht swarā, la leetote libdfekti nemoitā desinfelzijas preefchmetus (drahnās, istabas leetas u. t. t.) un tā tee neisnahf par dahrgu.

Wafus, newehritigus preefchmetus wisdrofchati padara par neaitigeem jaur fadefsinafchanu. Kad fadefsinafchanu newar isdarit flimneefā istahdā, tad tahdi preefchmeti eepreefch ja-aplet ar aultu jeb labaki wahroschu uhdenti, kuras wehl war peemaisit sublimatu, jo kad preefchmeti ir saufā, tad nefot flimibas bakterijas war isfaisitees pa grihdu un gaisu un peemaisitees putefkeem.

pūssalu no deenwīdeem sneedās preti wehē weena otra. Kamehr pīrmā steejās no seemekeem uš deenwīdus wala-
reem, tīmebr otras wīrseens ir no deenwīdeem uš seemeke
rihteem. Schās pehbejās pašā tāktā seemeke pūse atrodas
Wei-hai-wei zeetofnis un uš wīnās deenwīdus krašta, pū-
libds pašā wīdā, stahw Dsiao-dschou ofta. Ja no oftas
wīlltu tāfīnu līniju uš Pekingū, tad wīna eetu gandrihš
tafīni uš seemeke rihteem, aīkteru jubrās līhtfā pašā
deenwīdus galu, steptos tad leelu gabalu pa kraštmalu uš
preekfā un beidstot gar Dien-dsinu aīfneegtu Pekingū.
Kamehr Wei-hai-wei un Port-Artura zeetofnīnā noder minētā
jubrās līhtfā un tā tad ari pašā Pekingas apfargafāchanai
no jubrās pūses, tīmebr Dsiao-dschou ofta waretu tīrdsneejības
sīnā spēhet pirmo lomu wīfā Seemel-Kīnā. Ne mafat
noderīga fēi weeta ir ari kara ofta. Bet lai jo labāfi
waretu faprašt oftas nofīmi, tad wājadfīs eepafīhtees ari
ar wīfū Schan-dung (Schan-tung, Шан-дунъ) prowīnzi,
tura apnem neween wīfū pahrūnato deenwīdus pūssalu,
bet ari wehl leelu gabalu no wīnās apfāhtīnē. Tā tā
nu fāi prowīnzi spēhle leelu lomu wīfā fenajā Kīnās
wehlfurē un ir wehl flaweno prāhtneeku Konfuzija
(551.—479. g. preefch Kr.) un Wenzijs (Wōng-dsi
372.—289. g. preefch Kr.) dīmtene, tad domāju, tā fāchāds
aprafīst nebūds glūfāfi beš interesēs.

Schan-dung prowīnzi ir glūfāfi atfēwīfchī stahwofchš
semeš gabals no pahrējās Kīnās. Wīnā atrodas dīwas
fānu rīndās, no turām weena steejās pa pūssalu jubrā
ceļfā, kamehr reetumōs abās pašūhd tānīs līhtfēnumōs,
tas zeļfufchēes no Huang-hō jeb Dseltanās upēs preefchē-
jumeem. Gadu fīnteneem ilgā laītmētā pehbejā naw tīf
weenreīf ween jau mainījufe fawu grīwīwū gan uš seemekeem,
gan deenwīdeem no Schan-dung pūssalas. Krafti ir fēh
bagatī ar wīfābeem līhtfēcheem, semeš rageem un stahweem
franteem, kuru turpīnājumi wehl fneedjās tāhtu jubrā
pa seļfumeem, fālnām un pafēpenām līntīm. Wīspahbrīgi
wīfū jubrās līhtfīs ir famehrā deefgan fēlls, tas, tā doma,
nāhtot no Huang-hō preefchējumeem. Kefatotees uš fēheem
lawelleem Kīneefchū neleedās dīchontās tomehr deefgan
brīhīwī mar preefchēes leelāfā dātā no līhtfēcheem un weh
eewehrojāmū kraftu tīrdsneejību. Bet dīhwātā fustība gan
noteel uš leelā kefāra lanala, tas eet zaur wīfū prowīnzes
reetuma dātū un tāhdā sīnā wīnū pabara par fālu, uš fō
jau aīfrahdā pīrmāfī (1655. g.) no Kīnās geografeem
Eiropēefchēem — Martīni (quam haud immerito ingentis
magnitudinis insulam dixeris). Eewehrojot wehl fēheeneš
labos semeš zeļs, semeš augļību un mīneralu bagatību,
mums ari naw jābrīnās, tā prowīnzi ir neparafīst beefchī
apdīhwōta. Ar wīfām fālam Schan-dungā rēhīna 2619
geograffīfās kwadratjūhdēs, un wīnās eedfīhwōtāju
fāfīs sneedjās līhtf 37,440,000 dwehselem pehž fīnam
no 1894. g., tā tad pabrāf par 14,000 uš weenas kwadrat-
jūhdēs. Par fāchābeem stāiteem gan Eiropēefchū mahjīti
wīhri krata galwās, bet tāhtu wīnā no pateefkās newar
būht, jo ari fenalās fīnās tam nerunā preti: 1812. gadā
ir ufdoti 28,960,000, 1836. g. 36,630,000, 1842. g.
29,530,000, 1882. g. 36,250,000. Jau augfā minētās
Martīni fēh fāfāta 6,760,000 aīfstadweefchānās spēhīgus
wīhreefchās. Tā tad jau toreīf būh bījufe drofchī pūse no
tagad peedatā eedfīhwōtāju fāfāta, kaut gan Martīni weht
peebīst, tā fōtī dāudf laudīs tīfufchī nolauti afīnānājā
Mandfchurū-Kīneefchū kārā, kūrī pīmece toreīf pašā lāitū
bija eenehmūfchī Kīnās troni.

Schan-dungefchī dātā sīnā aīfchīrotees no zīteem
Kīnās eedfīhwōtajeem: laudīs fēh efof ar spēhīgātū meefās
stahwū un dūfchīgātū dātū; wīneem efof ari tumsfātā

abdas krašta un afāfi gīhmja wālbstī. Uš fēh aīfchīkribu
aīfrahdā ari jau pīmece Kīnās aprafīstājī no Eiropēefchēem,
un wehl ar to pēefīhī, tā fēhe laudīs ari gara spēhās
sīnā stahwōt sematū par zīteem Kīneefchēem (Martīni:
„Gens haec pras reliquis Sinis hebetioris ingenii et
radior est: rari ad gradum litteratorum ascendunt“). —
Neuhofs: „Die Einwohner dieser Provinz betreffend, sind
dieselben eines groben und schlechten Verstandes; daher
auch wenig unter ihnen den höchsten Grad der Gelehrtheit
erreichen.“). Pehž wezateem Kīneefchū raksteem uš pūssalas
reīf dīhwōjufchās dīwas fneefchās tāntās: Dsiao un Lai.
Wehl tagad tur laudīs rahdā dāudf lapus: tas efof zeļfū-
fchees no semeš pīrmeedfīhwōtajeem.

Schandungas tālni nefāneedfī eewehrojāmā augstuma
un tāfāi weena galotne Tai-fchan, t. i. Leelās tālns,
pajelas 5260 pehdās pār jubrās līhment, jeb, tā Kīneefchī
rakfā, ir wairāf par 40 lī augstās, fīnāms, rēhīnot pehž jēfā
garuma līhtf tālna galam. Schīs tālns, pehž Kīneefchū mah-
jītibās, ir fwehtālās no wīseem pēzeem flawenājeem tālneem
Kīnā. „Wīnāf līhtfīnās debefīm, labfēdīgajām wāldneef-
fām; no wīnā aīfkarās tāufchū dīfūfchānā un mīfchānā,
lāime un nelāime, flawā un negōds.“ Ja waram tīzet
Kīneefchū wezājām fīnam, tad jau preefch fāhdēem 4000
gadeem, jeb tā mīfkonarī mīht rakfītī, preefch Abrahāmā
lāīkeem, kefārs Schūn fēh nāhtīs latrā gādā otrā meh-
nefī sedot debefīm, tālneem un upēm. Apdēedatš fchīs
tālns ir ari Kīneefchū Hōmerā Schī-dīngā (Schī-king).
Pāts Konfuzijs, tas dīfīnīs tālna tuwumā, reīf grībejīs uš
wīnā uflāht, bet naw wārejīs fāfneegf pašāf wīfotnes:
wehž templīs norahdā to weetu, tur efof apfāhtēes fēnāf
prāhtneekš. Tagad līhtf pašām tālna galam ir eerīfchōts
fōtī labš jēfch ar pafāhpēeneem, turām wīfāgareem gar
malām ir nofāhdītī fōfī. Abās jēfā pūfēs atrodas dāudf
tempļu, toru, seedojamū altāru un atpūbtās weetu preefch
fwehtzetotajeem. It tā par spīhtī bagātajeem templeem
(beernāmeem) un fāfāfāf apfāhtīnē wīfš jēfch ir tā ap-
fēhts ar pūspīlīteem kropeem un deedelneekēm, kūrī dīhwō
tāfā no zētōtāju dāhwānām. Ap pašchū galweno tempfī
fālnā galā stahw dāhrīs, kūrā fōfī ir stāhdītī no dāfchādeem
kefāreem, fāhtot no deēmītā gadu fīntēnā. Tempfā fēnās
ir apfāhtās ar wīfābeem wezeem teļfōjumeem un uflā-
steem. Kā fchīs tālns beefchī teel apmeklēts, par to lezjīnā
tās apfāhtlīs, tā 1869. gadā, tad fēh bījīs Anglū zētōtājš
Marthāws, tuwejā pīfēhtā atrādūfchēes fāhdī 70,000
fwehtzetotāju.

Mūfšu mitoloģeem warbūht būhtu interesantī fīnat,
kādeht nu gan fchīs tālns teel tā zēnītš? Te dāfcheem
patīfōts aīfrahdīt uš to apfāhtlīs, tā uš tālnā ir upurētš
debefīm; tad Kīneefchī stāhtā tā eewehrojāmū parāhdību,
kā pēe pīrmās gāfā dīeefchānās uš Tai-fchānā warot
redēt fāulī uflēzām, tā tad nu pātē dātā efof pēewīlufē
lāufchū zēnībū. Zītās teorījās pēefrītejī atfāl atfautōts,
kā uš tālneem Kīneefchī mīht aprāft fawūs mīronūs un
arī wīnū rakfītu fīhmēs, tas wōfchmē tālnū augstūms,
weena fāfāhtwā dātā ne reīf mehōf būht gūt, t. i. gārš
jeb mīrāfchā dwehsele, tādeht tālnū zēnīfchānā būhchōt
zeļfufēs no dwehseļu kūtā. Bet tad nu laudīs aprāfā
fawūs mīrāfchās tālnōs, tad tāf jau eepreefch fēheem mā-
jādēfā būht tāhdās zēnībās. Tad Pekingā beefchī ween
redf atmeens ar uflāhtu: „Tai fchan fchī gan dang“, t. i.
„Tai-fchān atmeens pafārgā no nelāimeš“. — To nelāhdā
sīnā newar fāfārā wēst ar dwehselem. Jau agratī tīfū
aīfrahdītš, tā tālnū zēnīfchānā ir fāfōpāmā pēe wīfām
tāntām; tā tas īfāfādrojāmš no pašcheem pamateem, wehl
naw gāfīgī īfchīkrtīs jāntājūms; uflāhdītī ir jau dāfchādī

Greīfswāldē redētš tāhdš fneefchš debefš kermens no pūfšfī.
1 līhtf 3/4, pehžpūdeenas. Debefš bījufe beš mahlfoneem,
fāule spīhbejufe fāidreī un gāfchī. Te uš reīf pāmā-
nīfchī, tā fāuleī tuwōjās no reetuma pūfēs tāhdš mōfš,
apafch, tūmfchš kermens, dūhres leelumā. Pehž fāhdām
15 mīnūtem tās eebrauzīs tā fāfōf fāulē un fīhdējīs tāi
uš wāfārā pūfš, uš augfchū pajēldamees garam. Otru
malū tās fāfneedfīs tā ap 2/3, t. i. pehž wēfelas fāudās.
Wehl wīnū wārejufchī fāredēt līhtf fāhdēem 3/4, tāhtāf
fīhdām, pa turū lāitū tās atfāhtfīnēes no fāules wīnās
zaurmehrā tāhtūmā. Wehlāf fēh debefš malū aīfāfchūfchī
mīgla un mahlfoni.

Neaprafāfāmī gēfīnā krahfū spēhle radufēs fchīm mā-
fājam jāunājām mehnefīnām gar fāules rīpu garam
fīhdōt: tīfīlīhtf mīgla fāulī aīfāfchūfē, tad fāules spēfchā
gāfīma pahrwehtufēs par purpūrā fārānū un īfīzees, it
kā no tūreeneš fchāufōs uš fēmī ar newāldāmū spēhū
wārenās ugūns un fārū leefmās. Purpūrā fārānūms
mainījees pehž mīglaš beefūmā un pāhrgāhīs wehlāf gan
gāfchā rōfā, gan spīgātā fārmoafīnā fārūmā krahfš, gan
dīfchārdā fīlumā. Blāfām radufchēes mahlfoni, kūrī spīhde-
jufchī jāntā fēlta krahfš. Tīfīlīhtf mīgla nofūbufe, tad ari
krahfū bagatība beīgufēs un fāule parāhdījufēs atfāl fāwā
pāfīhtāmā fēlta fārū gāfīmā.

Wīfū fchō redēfchūfchī tīfāf Greīfswāldes pāfā kontorī
dīrektors, wīnā dīhwēs beedrene, tālpone un 9 pōfīfījōnī,
tā tad 12 pērsonās, kamehr no zītās pūfēs naw wehl ne-
tāhdās fīnās pēenāfchūfchās. Zanogādā turpmāfī pēhījūmī.

Adwokatū afaras.

Nesen atpafaf — rakfā „Subjēbn. Gaf.“ — teefa
Zenef wālfī (Amerikā) īfšpreebā jāntājūmū: wāj adwō-
fātām atfāntš pa aīfāfāwībās runās lāitū pātēefīgī raudāt
— īhām afaram? Wāj fchīs afaras naw uflāfāmās tā
nelīfūmīgš līhdēfchīs fwebrīnātō pēefchēdētāju spēredūmā pā-
mīhīfīnāfchānā? — Fīrahdās, tā Amerikā dāudf adwōfātī
teefās preefchāf prātufchī panāht pūblīkās un teefnefchū
līhdīhūfchū — un līhdf ar to spēredūmā pāmīhīfīnāfchānū
fāweem aīfāfāwīmeem ne tīfāudf spēhdōfchām, afpāhtīgām
runām un fākteem, tā fchūfchēfchānū, raudām un deewo-
fchānos par fāwā kīlīentā newānībū. Selas: fwebrīnātēe
zīl reīfchū īhī un ahtī atfāfīnōfā pašchūs wīfīfīhēpētāfōs
blehchūs un fāglūs. Dāfchābrēt wehl ar to nepeetīkā —
un pōfchī fwebrīnātēe, fēm adwōfātū afārū un nodēewo-
fchānās eefpāidā, fāhltā raudāt un nopūfstees. — Zenef teefa
īfšpreebā, tā afaras — weens no aīfāfāwībās līhdēfchēem,
un tā adwōfātš fawū kīlīentū aīfāfāwōt wār raudāt līhdf
krampjeem wāj gīhdōnīm. — eis.

eemeffī, un weens weenīgš un kōpīgš pīrmpāmātš lāfām
naw bījīs un nefād ari nebūds pēerāfchāmš.
(Turpmāf beīgās.)

Uo eekfchjēmes.

a) **Wāldībās lectas.**
Par Wīdseemes gubernās fabrifū īnfpektōru fīnān-
fchū mīnīftrīs eēhēlīs tehnōlōgū Antōnu Māfufōwū.
(W. G. A.)
Pēe Wīdseemes gubernātōrā par fēwīfchū ušwe-
wūmū eereednī apfīpīrīnātš gubernās fēkretārš Sīlwāfš.
Wālfās aprīntā preefchneekā jāunāfāfš pālībīgš
Wālfēmš uš pašā wehlfchānōs pāhžēlīs tāhdā pašā
weetā uš Bērnowās aprīntā 2. eēhīkrtī.
Par Wālmēerās aprīntā preefchneekā wezātō pā-
lībīgū eēhēlīs līhdīfchīnējāfš Bērnowās aprīntā preefchneekā
jāunāfāfš pālībīgš kōlējījū afēfōrš Gūtjetīs.
Kurfēmš gubernās fēmeeku leetu kōmīfījās tānje-
lejas eereednīs Kufewīfchš eēhēlīs par gubernās wāldēš
fēkretārā pālībīgū.
(K. G. A.)
Zēlgawās pāfā-telegrāfā kōntōrā eereednīs Mīkelīs
Gefālneekš eēhēlīs par Kēepājās pāfā-telegrāfā kōntōrā
uflāugū.
Zēlgawās pīfēhtās pōlījījās pīfīlāwš Sanderfōns
pā-anglīnātš par kōlējījū fēkretārū.
Jāunzēlgawās notārš Frīdrīchš Weīlfewīfchš pāh-
žēlīs tāhdā pašā amatā uš Zēlgawū.
Wēntspīlš-Kuldīgās aprīntā meerteefneefchū fā-
pūlfēs fēkretārš Ufzīnōwīfchš pā-anglīnātš par kōlējījū
fēkretārū.

b) **Baltījās notīfāmī.**

Prefēs wīrswāldē pēefchūfījufe mūms zīkularū,
kūrā lūhdf, lai eepāfīhtīnā mūfšu zēn. lāfātājūš ar jāuno
fchurnālū „Трудная Помощь“ (Dārba pālībīgš), kūrēfch
dībīnātš no dārba namū pāhrwāldēs ar Wīnās Keīfārīfāfš
Mājeefāfēs Keīfāreeneš Alēfāndrās Feodorōwnās atfāujū.
Schurnālā ušwewūms eewehrot, pāhrrunāt un īfšrahdāt
wīewīfādūs jāntājūms, tas attezejās uš lābdarībū trūh-
fūmā kītufchēem, wīfōs fchāhdōs lābdarībās parāhdīfchānās
weīdōs. Schurnālš īfnāht beš eepreefchējās zēnūrās, ween-
reīf mehnefī, īfnēmōt jūlījā un augstā mehnefchūš. Tā
tād gādā — 10 burtnīzās. (Schā gādā abonentī dābūs
arī dīwas 1897. gadā īfnāhtufchās burtnīzās kūtā.) Ap-
fēllefchānās māfā ir — 3 rbl. ar pēefchūfchānū pā pāfū.
(Mīrēmēs — 5 rublī.) Kātrā burtnīzā māfā 50 lap.
Pērsonām, kūrās atrodas wālfš- wāj fābeedribū de-
nāfā un apfēllē zaur fawū algās māfātājū (саравака)
wīdūtājībū, atfāuj eemāht pēe apfēllefchānās 1/2 rbl. un
wehlāf pā 50 lap. mehnefī. Schurnālā eefpēhījā ir Sw.
Pēterburgā, Bīnfērlīngā grāhmātū pāhrdōtāwā, Kēwīfā
pōfpektā Nr. 20. — Redaktījās adrefe: Sw. Pēterburgā,
Zīndēneerū eelā Nr. 4. Redaktōrš pōfēfōrš W. Derjū-
fchīnīfīfš.

No fāwās pūfēs waram lābdarībās beedribām u. l. l.
tīfāt fīrī eeteīft fchō lāfkrāfītu, turām tīf jāultš un fwehtīgš
ušwewūms — gāhdāt wīfābā weīdā par trūfchūmā zēteju
tīfēnā atweegīnāfchānū.

Do Egrģeem. Egrģītu lābdarībās beedribā fchā
gādā 15. febrūarī fīwīnās fāwūs 10 gadū pāfāhdēfchānās
fwehtīgš ar fwehtītu atfū, tearī (īfrahdīs lūgū „Sanderš
gōds“), kōpeju meelāfū un bālī.

Sudraba nauda, tā īf mūfšu līhdīfstrāhdneekā M.
Wīntērā fāq „jēfā wehstūlem“ redjāmš, nēteel Pēterburgās
nāudās kālūwē tāktā, tādeht tā tur atfēl tēpī lāitū un
tēlpū, lai eepēhītu kālī weenīgī tīf fēlta nāudū! — Kēewū
telegrāfā agentūrā ru nesen fīwōjā par tāhdā dīfēlšjēfā
wīlzeenā apfāgīfchānū, kūrā wēfī 2 wagōnū lāhdīm ar
Fīrāzījā tāktō sudraba nāudū. Wānīgēe, tā fīnāms, fā-
kerī (fīkāt. „M. W.“ Nr. 5), bet tagad pēe Mēwēf atnāhtufchā
lūgā „Minaldo“ atbrāufchānās īpērtī wīfū wājādīfēe dro-
fchībās fōlī, lai nowēhtur ari fchī sudraba nāudās fūh-
tījūmā apfāgīfchānū, jo tur atweefās 700 tāfēs nāudās,
tur kātrā bījūfchī 3000 rublū, tā tad pāmīfām 2,100,000 rublī.
No lūgā pēelāhtnes līhdf pat mūfās namām bījūfchī
nofāhdītī fārgī. Bet tad tāfēs fāhādējūfchī wagōnōs,
tād notīfufe tāfchū māfā kīfīmā: wīlzeenu fāfāhēfōfōr
apgāhēes tāhdā līhtūmā fmagāfš, ar sudrabu pīdītāfš
wagōnš. — Dīhūmā to īfēhēlufchī un wīlzeens dēwees
zēlā, un nu nowāhtīs Pēterburgā beš tāhdēem kawēfēem.

Baltījās gubernās dīfēlšjētu wīlzeenī weenmehr
nofēbōjās leelo fneega pūlēmū deht. Uš kātrās Rīgās
līnījās strāhdā wairāf nēfā 100 zīlweļu fneegu tīhrot.

Krona mūfchū un nomās gabalū nomneekī Kurfēmē,
kā „Kurf. Sub. A.“ fīnō, pālītufchī 1896. gadā
trōnīm parādā 167,692 rublī. Tērminā nēpēhūfchī fā-
māfāt 175 nomneekī. Wīnū fīrāpā bījūfchī 3 mūfchās
un 3 nomās gabalū nomneekī, kūrēm fēme amēntā, tā-
deht tā tee nēfā nēpēhūfchī māfāt.

Do Zēlgawās. Smehtēem, 22. febrūarī būhš uš
fchēheenes Adōlfā Mūnānā Lātū. fātūwēs Wāhū Amātū
beedribā teatrā īfrahde, kas neween tamēht eewehrojāmū,
kā wīnā weefōfēes wīfāf eēzēnītāfš rakfīturū tehtōtājš J.
Kāfīmīrā lēš īf Rīgās, pūblīkāt preefchā fāhdībāmēes tā
tīrgōtājš Roberts Grosfbergs ahtī pēe flawās tīfufchā lūgā
„Labi zīlwek“, bet ari tamēht, tā fchī īfrahde tīfš fā-
rīhōtā Mārijās Mūnānā īdēfī par godū, kūrās benefīzes
wāfārš būhš 22. febrūarī. Nēntāf Zēlgawā nēfīhwō-
jōfchāf, Mūnānā īdēfī tomehr bījīs eepēhāmās, trīju gadū
lāitā pēedālītees pēe kārās, no wīnās tēhnā Zēlgawā
un zītās pīfēhtās fārīhōtās teatrā īfrahdes, — ušjīhtība,
tas pēlnā wīfēelātō atfīnībū, un jo wairāf jau tamēht, tā
Mūnānā īdēfī apfāhtlū deht bījufe alāfch pēefteefā, wī-
nemtees un īfrahdīt lomas, kas wīnās īndīwīdūālītātēe
nebūht nēpēdēreje. Bet kas redēfchūfchī jāunā, apdāhwīnātō
atkrīf lūgās „Pēzībās“, „Pāhrtīzībā un nābādīfā“, „Kās
tee tāhdī, kas dīeēdājā“, „Wehrfēnē“, „Lāime tāktā“ u. l. pr.
tee ar preekū atzēreēes, zīl weīllī Mūnānā īdēfī pōt
tehtōt nāwās, wehl behrūnū turpēs atrodōfchās jāunāwās.
Un tā tā Mūnānā īdēfī dīhīft jau fēn eestātītees par
pūblīkās mīhīlūtī, eefām pāhrlēzīnātī, tā wīnās dāhwānū
zēnītājī nēpēemīrīfš 22. febrūarī, parāhdībāmī Mārijāf
Mūnānā īdēfī to godū, to tā wairāf nēfā weenā fīnā
pēlnījufe. J. K. . . .

Uš Kēepājās-Rōmū dīfēlšjēta notīfufe drūzīju
fāwādā dīfēlšjēta nelāime: nātī pēfchū wīlzeenam pāh-
trūhīs wīdā fāweenōjūms. Pīrmā pūse no wīlzeenā aīf-

Drahnās un wehīgātūfš preefchmētūs deefīnīje eē-
mehjot tōf tāhdū lāitū w a h r o f c h ā u h d e n i, jo 100-
grādīgš karfūms nonāhwe 5 līhtf 10 mīnūtū lāitā wīfās
bakterījās. Tad preefchmētī ir nēfīrī, aplīpufchī ar tāu-
leem, fweedreem u. l. t., tad tee jāwāhāra 2-prozentīgā
jōdā uhdēnt. Wehl eeteļmāfš deefīnīfchānāf ir 110
līhtf 120 gradū karfīs uhdēns trōwītš, jo pehbejā nomīfīt
bakterījās jau 2 līhtf 5 mīnūtū lāitā, bet tas pāgebr
īhpāfchūs, tam nolūhām īfātāwōtūs trōwītā lāfūs.

No kīmfīfām weelām leeto tā drofchālo f u b l i m a t u
— hydrargyrum bichloratum (pāfāhtw īf dīhwōfudrābā un
flōrā = dīhwōfudrābā flōrīdš), 1 fwarā dātū uš 2000
dāfām uhdēns. Sublīmātā atfchāhdījūmām jāpēemāfā
uš īfweenu fōpū kēetnās tēhās fārōtes teefū wāhramās
fāhīs, jo zītādī tās weegī fādāfās zītās bakterījām nelāitī-
gās weelās. Ar fūblīmātū, kūrā aīfchāhdījūms ir beš krahfās
un fmatās, jā-apeetās apdomīgī, jo tās ir weena no fīp-
rātām zīlwefā gīfēm.

Starbolfk a h b e, acidum carbolicum (3 līhtf 5-
pōjētīgā), nonāhwe īhā lāitā wīfās bakterījās, īfnēmōt
leefās fērgās fporūs. Wīnā ir pāfīhtāmā pehž fāwās
nepatīhāmās fmatās un zīlwefām gīfīgā.

Wīfēhtāfāfš deefīnīfchījās līhdēfchīs ir wēldfētī
f a l l i (kālzioma hīdrātš) un tōf leeto īfāhrijūmū,
mēhlfū un atējamū weetu deefīnīfchānāf. Wīnūs īfātāwō
fchāhdī: deefīnātūs tāktū atmeņa gabalūs eēber trāufā,
kūrā atronās māfā lāhēta uhdēns. Kāfīfī ušjūhū uhdēnī,
pāleel karfīfī un pāhwrēfchās smāltā pūlwērī. Uš īf 4
dāfām uhdēns jānēm 1 dātū tāktū pūlwērā un tā īfātāwō
20 pōjētīgū f a l l u p e e n u. Fīfāhrijūmūs deefīnīje
pēemāfōt teem apmēhram 1 dātū tāktū pēenā uš 20 dāfām
īfāhrijūmū.

Semeš otrs mehnefīs.

Līhdf fchīm, tā fīnāms, redējeja un — apdēedājā tīfāf
weenu weenīgū „bāhlo mehnefīzū“ un wīnās fūbrābānōs
fārūs. Un newēens nefīnājā, tā wīnām, fchīm mehnefīm,
kūrū wīfās jōfū lāpās un tāfēndārī mehdfī nobīldeēt ar
fchīhū gīhmī, tā wīnām jau fēn, fēn fāwš beedrīs, fāwš
dīhwōnū brāhīs. Šchō pāfāulī pāhrtēfōfchō wehftī īf-
pāudā wīspīrīs tāhdš Dr. Wālfemūthš Hāmburgā, īf-
lāfāfāmš par fchō jāntājūmū pāt īhpāfchū „ftrējōfchū lōpū“
(Flugblatt). Starp zītū tās aīfrahdījā, tā lāf gan jāunā
mehnefchā jeb mehnefchā brāhīa zēfch un tēlās bījūfchās
līhdf fchīm tūmfchās un nepāfīhtāmās, tad tāfchū no 1.
līhtf 6. febrūarīm (no 20.—26. jānwārīm) tās būhchōt
blāndītees apfāhrt fāules tuwūmā un tur wīnū fwaīgāfchū
pēhtneekī — aftrōnōmī wārefchōt wīfweegīfāfī atfāf. —
Leetpārtējī īfurejās pret fchō wehftī īf wehftī. Tagad nu
„Zēgl. Rundfchāu“ rakfā, tā 4. febrūarī (23. jānwārī)

to negadatu? Par tautas meegu ari jagabda un meegs tal ir weena laba leeta. Ta „Baltijas Wehstn.“ jau, luhf, ari ne-efot teizis, la „Jarsim.“ buhtu mellejams „Maģas Beesa“ redaktoru waj labwehtu pulka. Jit „Baltijas Wehstnes“ labinsch! Bet winsch tit „aifrahdijs, la „M. W.“ isdewejs nopirzis „Deenas Lapas“ tonzeftju un greefees peenahzigā weeta, lai isdabutu atkauju. Schim luhgumam nu felojis it la pabalsts min. ralfis awife „Rischf. Westn.“ Ja schinis wahredds naw tas apgalwots, lo „B. W.“ grib noleegt, tad weens par diweem: waj nu „B. W.“ galigi ischikfrees ar logifu jeb waj tas domajas efam fawus lasttajus jau ta eemidfinajis, ta teem war wifu to estahst. — „Balt. Wehstn.“ efot ar flaitkeem („B. W.“ un flaitki!) peerahdijs, ta tam nodarita netaifniba. Nu, fawu fleju tufschibas tas neapghis ne ar lahdeem flaitkeem, fewischi wehl, ja tee nefastan. „B. Wehstn.“ laitam pahleezinajees, ta weens mufkis war wairaf jautat, neta fints gudru atbildet, mums wajza: tad tad gan lahds ta rehatzijas lozefkis Maģu awife laidis klaja wefelu wirkni kengafchanas rafstu, tufsch tas bijis u. t. t. Sata: ja tam wehstn ufsees dehlits uf teem rageem, neatraif tam to un nemed fustoni pehlfchni faules gaisma. „Pan ofam par titinu.“ fata pats „Baltijas Wehstnes“. Bet ja nu Tawa atminas spehja til wahjina, tad raufst- fchm ari to drufzin pastiprinat. Tas notifa tani laifa, tad Sudermana „Negods“, to jiti fawz par „Godu“, pirmo reif plahdjās uf Rigas Latw. beedribas flaturwes un tad Tawās flejās parahdijs „Latwoju mahte-lauzineeze“, fura, pehž Gr. pehtijumeem „Tehwija“, wis nebijufe ihta. — Mufsu lastajeeem pilnigi peetiks un tee nu ari finās at- bildi uf ziteem autajumeem. — War buht, ta nu „Balt. Wehstn.“ ari modifees lahda atmina. Un ja tam wehl lahda finama balfs, tad tas, atrafams atbildi uf faweeem jautajumeem, pats istruhinajees un mums nelo newajzās, bet labofees. — Un ja nu „Balt. Wehstn.“ rafios atjere, tad domu wingrinafchanas noluhla tas waretu mehginat atbildet uf fefofch-em jautajumeem: Kapehž tas fawās flejās weena un tai pascha numura „Maģas Weefm“ papreefch mehgina ta ufstait un tad tuhtin semat „Balff“ til leelifti ufslawe? Waj tapehž, ta „Balt. Wehstnes“ un „Balff“ tee paschi isdeweji? Ja ta, tad waj tas ir gods waj negods? Waj jitu awifchu, pat nefekas laif- rafstu fatura drufschana rehatzijas dafa leezina par awifes fatura bagatibu un peeteefofchu materialu? Waj „Balt. Wehstn.“ teefcham noleeds, la lahds ta red. lozefkis Maģu awife „Duna-3tg.“ wefela rafstu wirkne no- kengaja „Maģas Weefm“ un ta libdistrachneekus? Abildet ar ja, waj nel! Iswairifchanās ne-ewehtroffm.

Aplaupifchanas. Augusta Dombrowsta loku jahge- tawās strahdneeki, femneeki Gustaws Grofsbergs, Peters Romans un Johans Epalns fnoja polizijai, la 2. febr., ap plst. 10 wak., tad tee no Sarlandaugawas pa Nihl- grabwja dsefszeta dambi nahlfuchi uf mahjam, wineem mefcha ufbrukufchi apmehram 8 faunbari, tos weegli ar nashcheem eewainofuchai un Epalnim nolaupijufchi 3 rbf nauddas. Diwi laupitaji ufufchi pashtit un uf polizijas pa- wehli apjeatinati.

— Jaunjelgawas aprinta femneeks Jahnis Bite fnoja polizijai, la 2. febr., ap plst. 7 wak., tad tas gahjis pa Kreeru eelu, winam ufbrukufchi diwi nepafiftami zilweki, furi wina fadaufijufchi un nolaupijufchi pulstieni, tas mat- fajtis 8 rbf.

— Diwinflas maspilfonis Adams Lomaschewskis fnoja polizijai, la 7. febr., ap plst. 10 wak., winam Sundā, aif Polkowij-dwora, lapfchats tuwumā ufbrukufchi diwi ne- pafiftami zilweki un nolaupijufchi nauddas matu ar 5 rbf, labatas nafi un rofas laternu.

Attrafti libki. Nafiti uf 4. febr. fem pilfchetas lanala tilta, epreetim farlaneem spihkereem, atrafis ap 58 gadus weza nepafiftama zilweta libkis, bef warmahzijas nahwes redsamam fihmem. Nelaifa labata atrafa Popelanu pagasta walbes apleezibu uf atwatinata saldata Benedista Pefchetenifa wahdra.

— 6. febr., ap plst. 7 1/2, no rihta, 3 fofchenus atfatu no elas un 80 fofchenus no Kleeberga fwebrinjās, fita ee- raufhtis uf jemes gutofcha nepafiftama zilweta libkis, 25 libis 28 g. wezs. Nelaifis ir wibaja auguma, nofufhtu ghimi, neleelam uhsam un eefartaneem mateem un ghithi gehrbees. Wina labata atrafa wifitarti uf Emila Mirama wahdru. Izmellejot pee kermena neatrada nelahdas war- mahzijas nahwes fihmes.

Peepeschi mirufchi. 5. febr. Mutte pirti, Awotu eela Nr. 53, peepeschi nomira 84 gadus wezais femneeks Zefabss Zeipe.

— 8. febr. Elifabetes eela Nr. 7, Dorgena mallas kontori peepeschi nomira 60 gadus wezais kontora uftraugs Karlis Jakobfons. Pehž ahista isteikuma nahwe zehlfufes jaur treetu.

Relaimes atgadijums. 7. febr. Roju salas eela, Wittowsta un Kwerfelda firmas loku jahgetawā 46 gadus wezais strahdneeks Juris Potals nofrita no 17 pehdas augstas loku stapeles un eewainoja fahju.

Pusdeenas mallites aboneschanas karta palafifgatawofchana. Maja Kaleju eela Nr. 16 efofcha jentral-ehdeenu nama turetajs Georgs Ehrfeldis fnoja flепенopolizijai, la pagahjufcha gada pehdejā pufgada winam lafe istruhjis 2000 rbf., lai gan ehdeenu nama ap- mellestaju bijis tahds pats daudsums la agraf. Pehž fno- taja domam istruhtums warejis zeltes itaf jaur pusdeenas mallites aboneschanas karta palafifgatawofchawu. Jaur fpereteem fofeem lahdam flепенадатаš uftraugam isdewās iffinat, la aboneschanas kartes palafifgatawo un pahrdod lahds agrafais ehdeena nama fulainis, pee tam peedalas lahda tagad lafpojofcha perfona. Leetai dots likumigs wirfeens. (M. P. P. A.)

Grahmatu galds. Nedafzijas peefufhtita schahda jauna grahmata: Jauna rafcha. Birmais fchjums, pee fura ar original- rafschajumeem peedafifsches: Rudolfs Blaumanis, P. Blau's, Cereetis, Janschewskis, Aug. Raschok 7, Raufsites Matifis, Wehlgalis, A. Meffits, Behrseetis, J. Puropufe, A. Sautsees, Seltmatis, Swahrgutu Edwards, Teodors, A. Tuhtis, Baldis un Wifjulis. Teodora fapepojuma. 1898. Appahdajis 3. Dfols, Behfjis — Wej-Peebalga.

Do jaungada wistem wehl atpirkufchees: Leelwahrdes Labdaribas beedriba eemafhaja preefch lahda fawu pagasta bhjufcha flolotaja dehla tahkatas isghltofchanas:

	rbf.	lap.
Fr. Lafbinsch, melderis	5	—
K. Schwagats, fainneeks	3	—
P. Saulits, melderis	3	—
A. Bofe, Wahrnas dftinawās	3	—
J. Leepa	2	50
J. Sobds, pag. rafstweedis	1	—
M. Lamberts, flolotajs	2	—
P. Bluhms, flolotajs	1	—
M. Neulands, tirgotajs	1	—
A. Gritis, fainneeks	1	—
M. Kraffin, Ingufchds	1	—
P. Saulits, Slotās	1	—
P. Saulits	—	50
A. Preebes jfde	1	—
M. Beerfinsch, Ufturds	—	50
A. Lomfons, Wilskalnds	—	70
A. Dfols, Slotās	1	—
A. Saria, Mas-Sialdatds	1	—
J. Kraffinsch, tirgotajs	1	—
J. Lahjis, pagasta wezafais	1	—
P. Laufums	—	50
Z. Z.	1	—
J. Bankowitschs, Jaun-Uteles	1	—
J. Gailis	—	50
Migla, Jofifchds	1	—
Kraffin fofe, Wahrnas frogā	1	—
Mahrtin Leepa	—	50
Juris Lihjis	1	—
A. Wihfina, fainneeks	1	—
M. Lihjis, fainneeks	1	—
J. Lihjis, tirgotajs	1	—
Kr. Kofits, fainneeks	1	—
J. Elfnis, fainneeks	1	—
B. Sluja, Lashuās	1	—
J. Sluja, Tschulbās	—	50
E. Reinhardtis, kafejs Leelwahrdē	—	50
A. S.	1	—
Juris Leepa, Silfkalnds	—	30
M. Preimanis, Elfnhdns	—	50
J. Baeglis, Schwagards	1	—
K. Sthlis, Diteneeffs	1	—
Jorgis Kraffin, mefchafargs	1	—
Peters Schlofports	1	—
E. Kraffin fofe	1	—
M. K.	—	50

Kopā 52 — „Maģas Beesa“ redatzija.

Kwihite. Jaur „Maģas Beesa“ redaktoru Dr. P. Salficha tungu fahemiu preefch manis no Leelwahrdes Labdar. beedr. eemafhato naudu — pee defmit diwi (52) rbf. un iffatu minetai beedribai dfti faufstu pafefzibu. Pauls Smurge.

Kuqueeziba.

Sinas par Latweefchu fugeem. Seedonis, fapt. Martinsfons, 25. janw. isghjis no Bonēs uf Fredriks- halbu. Nimrod, fapt. Anderfons, 1. dez. no Mobiles, Ala- bamā, isbraufdams, 28. janw. nonahjis Harlingenē. No Newportas posti zeta 24. janw. Sirius, fapt. Rehts, uf Rifaboni un Mercator, fapt. Kweles, uf Baru, Brasilija. Nicolai, fapt. Jakobfons, 14. janw. no Cardiffas uf Faro isbraufdams, 24. janw. nonahjis pee Penarth Head reida. Johannes, fapt. Reinwalds, pehž iftrauta lahdimā eemem- fchanas un tuga islabofchanas, 26. janw. atfahjis Bar- mouthu, uf Plymouthu dodamees. Bugfetajs Mabel 24. janwari nehmis tauwā Lidija (fapt. Abholneeks) un wa- dijis no Burreportas uf Swanfeju, islabofchanas noluhla. Rigas barla Japan, fapt. Frigbergs, 14. dez. no Rigas uf Schiedamu isbraufdams, 25. janw. fahneefis Nieuwe Wa- terwegu. Ejik, fapt. Girtbans, 26. janw. atfahjis West- Hartlepoli, uf Elfeneri eedams. Jonathan, fapt. Abolinsch, 24. janw. atfahjis Glasowu, uf Barbados dodamees. Alma, fapt. Sielemans, no Schields isbraufdams, 19. janw. no- nahjis Palmā, Majoras falā. Delphin, fapt. Barons, 28. janw. isghjis no Plymouthas uf Liverpooli. Anna, fapt. Teizits, 28. janw. atfahjis Kuntornu, uf Gibraltaru dodamees. Alma, fapt. Sielemans, peenehmis lahdiu no Torrevegas uf Gotenburgu. Zwei Carl, fapt. Kalninsch, 23. now. Rigu atfahdams, 30. janw. nonahjis Tpnē. Lucinde, fapt. Ruffmans, 12. janw. no Palmas isbrauf- dams, 31. janw. fahneefis Lornacu, Cypres falā. Lennoek, fapt. Mikelmans, 5. janw. atfahjis Port Antonio, Ja- maitas falā, uf Mobiti, Alabamā, dodamees, fur enemis lahdiu uf Southamptonu. Anna Marie, fapt. Gertners, 31. janw. isghjis no Portlandes uf Barry. Emma, fapt. Augustis, 31. janw. bijis gataws ifeet no Hamburgas uf Baru, Brasilija. Ainafchneku fugim Mercator, turam 12. dez. pee Newportas bija libelejumi, lotfcha un bugfe- taja nepareifas rihzibas deht, Londonas admiraltates tee- fas lugu teetu notafa 28. janw. nofpreedufe famafat bug- fetajam Carl of Bate par labu 195 mahzj. sterlinu (ap 1800 rbf.) par glahbfchanas darbeem. Mercator preffub- ofibu par bugfetaja nolaidigu rihfofchanas tikufe atraldita. Tehwija, fapt. Martinsfons, no Bonēs isbraufdams, 30. janw. nonahjis Poolē. Regulas, fapt. Mikis, no Cardiffas uf Maranhamu eedams, 30. janw. metis enturu uf Pe- narth Head reida. Irbija, fap. Reinwalds, 23. janw. at- fahjis Colbergu, uf Sunderlandi dodamees. Saturn, fapt. Lorenz, no Guadeloupes falas, W.-Indija, eedams, 27. dez. fahneefis Lagunu, Mefika. Andreas Weide, fapt. Wiholinsch, 10. janw. no Newfastes uf Bahju, Brasilija, isbraufdams, 29. janw. gahjis Scilly garam. Familie, fapt. Apfche, no Dynes ifeedomas, 3. febr. nonahjis Lisabonā. (B. W.)

Do Rigas libdi 7. februarim isghjufchi 47 fugi.

Ulo ahfsemem.

Solā prahwa. Wefelas diwas nefekas no weetas telegrafs gandrihš par jitu nelo nefinoja, laifrafsti par jitu nelo neralfija,

laudis par jitu nelo nerunaja — la par Solā un wina prahwu. Un teefcham — nelahdas zitas eewehrojamas prah- was pafawle gan nebuhs redsejufe. Ir bhjufchās eewehro- jamas teefu fehdes — Berlinē agrafā Bahzijas wehst- neeka grafā Armina un Parife Bulansche un Panamas leetas, bet wifas winas naw fahelufchās pafawles fadsh- wes juhra til leelu mutuli, la ta wina weltos ftrauji pahri par Franzijas robeffcham un fazeltu tur til pat dshwu interefi la pascha Franzija. —

Schi prahwa eewehrojama wairaf neta weena finā: wifpirms tahdeht, ta tur eemafifjas til flawens rafstneeks la Solā, tad tahdeht, la Bahzijas un Italias ahrlieetu ministri atflahiti ifflahdrojufchi, la wineem diweem naw nefad bhjis nelahda kafara ne ar Dreifufu, ne ar Esterhafi. Wef tam ari waldbibas zenschanas nepeelaift gaismu Dreifufa leeta padarijufe wifu plafchato publiku koti neustizigu un latris domā: tur tufschu tam wajaga buht.

Lai zeen. lasttaji waretu faw wifa fcha leela trafcha fahkumu un gaitu redset, tad turam par wajadfigu wifu fche ihfuma attehot. — 1894. gadā peenes Frantfchu wal- dibai lahds — libdš fchm plafchata publika nefin, tas tas tahds bhjis — if lahbas zitas walffs wehstneezibas fchwejtara iflabinas notfcheeptu zedeli (bordero), fura uf- flaititi dahchadi papiri, furu norafstus fuhitajis fche klahb peeleefot.

Papiri minetei dokumenti fihmejas uf fwarigeem Fran- tfschu armijas mobilifefchanas un eeroftfchu jautajumeem. Wifdomas krita uf Frantfchu generalfchtabā atrodofchos wirfneeku kapteini Dreifufu, pehž fawās tijibas un tautibas — Schibdu, bet bagatu, ifchaklu un apdahwinatu zilweku. Izmellefchanu uf dod lahdam kapteinim di Pati di Klamam. Tas newar un newar neta fwariga atraft, las peerahditu Dreifufa wainu, jo fchis leedfas, ta wifsch ne-efot mineta „bordero“ (zedeles) rafstijis. Un fchis zedels rokrastis — lai gan Dreifufa rokrastiam libdfigs, bet tufschu naw glu- fchi tahds. Ta tad jafauz palihgā leetrateji — efperti. No teem 3 fala, la „zedeles“ rafstis efot gan Dreifufa rafstis, bet 2 atbild, la newarot neta noteifta fagit. — Jaunajam ifmellestajam eefarst firds — tas grib wifada finā kaut lo panahit, kaut lahdu fwarigafu peerahdijumu, tahdeht tas leeto fawu noluhla fahneegfchanai peemehram fchabdas libdijelkus: ee-efet aifmiguftā Dreifufa zeetuma iftabā un trata to, fahfdams: „Juhš tufschu efat wainigi!“ pee lam wehro, waj Dreifufam rihz art zetu gali waj ne . . . Wehlat fahstahda labi pagaru apwainofchanas rafstu, fura runā flaitiam frahjam, bet nepeemed nelahdus peerab- dhjumu. Peerahdhjumu trufkumu grib fegt ar to, la aif- rahda uf Dreifufa daufu walobu mahjefcham, uf wina nemihlefchanu pawadit fawu bhjwo laiku draugu pulkā, uf to, la wifsch mehdfis wifas fawas wehstules fahedfinat, la winam preefch laulibas bhjufchās dahchās „flammaš“ jeb mihkafas u. t. t.

Teefas preefchā Dreifufs leeds, la wifsch augfcha mi- neto „zedeli“ rafstijis un aifrahda uf to, la wifsch atra- dees lahds nauddas apflahhtos un la winam naw bhjis ne mafafa eemefia palift par tehwijās nodeweju. Bet wifš tas neto nelihdš. Teefnefchi fawā fpreeduma iftabā gan ari fahf fchabhteek par Dreifufa wainibu. Lo faodis dodas turp pats torefejais kara ministris Merfje un rahda wineem dokumentu, furu lahbas walffs kara agents rafstijis otram, no fura efot wahrdi: „Schis fops D. paleet arween nelainigals“, t. i. prafa arween augstafu zenu par faweeem notfcheeptem dokumenteem. Teefnefchi, finams, pahleezinati, la ar burtu D. apfihmets Dreifufs un nodod ari fawās balffs Dreifufa nofodifchanas labā. Kas drufzin ar teefas leetam pafiftams, tas finās, la teefnefcheem naw bhjwo pa fawas apwainota winas waj newainas apfpreefchanas laiku ne ar weenu jitu zilweku fatittees, nemas nerunajot jau par to, la wifš dokumenti, uf fureem apwainofchana dibinas, japarahda apfuhdsetam waj wina aifstahwim un janoklafas, lo wini uf to fala un la wini fcho leetu at- pefhto. Ne Dreifufam, ne ari pat ta aifstahwim par no kara ministra Merfje kara teefai nodotu rafstu ne-efot ne- fas teifis.

Tā tad — Dreifufs notefafis. Kafazijas teefa wina pahrfuhdofibu atraida. Nu noteet Franzija puslihds teatralifa ofižeru degradeschanas (rangas laupifchanas) jerezonija: fahstahda saldatu pulkus. Profurors lafa teefas fpreedumu. Saldateem flintes prefeitejot pee-efet Dreifufa preefchneeks winam laht un fala: „Dreifuf! Juhš ne-efat zeenigs walfat ofižera mundeeru!“ Rihdi ar to tas raj wina no aptalles un no elfoneem wifas „twes“ noft un beidsot panem wina sobenu un — falauh . . . Gan Dreifufs fawz drebofchā, iffamifufchā balfi: „Es ne-efmu wainigs! Lufdju fchurnalistus Franzijai to pafinat! Pa lahdeem 3 gadeem israhdfiees, la ne-efmu wainigs.“ — Bet fchurna- listi iffwelph wina un nolamā wehlfreif par tehwijās nodeweju.

Rugis peld uf Jaun-Kaledoniju. Welna fallmai ronas jauns eemihneeks. Tur malā lahpijot latrs no Dreifufa fargeem un warbuht ari wifsch pats nodoma: „Hier laffet alle Hoffnung fahren!“ (Sche atfahjat wifu zeribu.) —

Paeet gadi. Reifi mehnefi Dreifufam atwehl rafstif fawai feewai un radeem. Tit pat reti drihtit ari Dreifufs fahemt no faweeem wehstuli, bet — tanis ahfleezigs rafstif to nebuht par politiku, par tagadejo Franzijas fahfihwi u. t. t. Weenigi tilai par fawu familijas dshwi. — Pehdeids mehnefchds wina wehstules nedabun peederigei ari wairs originalds (ar Dreifufa rokrastu), bet norafstos . . . Uf peeprafijumeem, lahdeht tā? — waldbā attejot, la Dreifufe fahjis wehstules tahdas ehymotas kuhdas rafstif, tā la fchis kuhdas efot flепенas fihmes, ar turam Dreifufs gribot faweejem to fewisfchu pafinat. — Biji turpreim fala, la tur ne-efot wis nodoms, bet Dreifufam wina Welna falas dshwe kehrufes netit ween laulds, bet ari — fmadfenes un tas ne-efot wairs spehijis nekluhdaimi rafstif. —

Te — pehrnuden fahf parahditees arween beefchafi un beefchafi laifrafstu fnojumi, la Dreifufa peederigei wafhot materialu wina (Dreifufa) newainibas peerahdi- fchanai un la drihsumā peeprafifchot no waldbas wifa „formā“, lai wina uf fahf otreifeju prahwas jauruhfofcham. Un tad nu ari lahda jautā rudens deenā, tad tokeem jau lapas birsi un tad „wifa Parije“, t. i. galwinafee politiffee un jiti darbineeki jau no fahumeem mahja, pa- rahdas ari laifrafstis Dreifufa brachta Matifa weh- stule kara ministrim, fura tas atflahiti pafino, la fina-

Speziet!
 peh Rigas publicas garšas pagatavota, rewehrojami augsta labuma tabaka
 „Императорскій“ 2-10 rbl. māgriņa, „Отборный“ fenišāki pagatavota, 1 rbl. 52 lap. māgriņa, un „Рус“ 10 gab. 6 lap. „Апрѣль“ 10 gab. 6 lap. „Царскій“ 10 gab. 3 lap. brahlu Schulschal fabrikas, male tā dabuti un ceteri Dr. J. Tschertse, fenišā N. Koiļu un beedr. māgriņa, Rigā, Kalku eelā Nr. 6.

Pret kahsu u. t. t.
 Igezeema alus daritnwas afziju sabedriba peebahwā sawu tiro un loyentretē eesala ekstraktu, tā labalo nēšēliti pret kahsu, aifmalšānu un elpošānas apgeubt-najumeem u. t. t. un dšēli satur. eesala ekstraktu pret bahluma laiti, aifnu trušumu u. t. t. u. t. t.
Eesala bonbons fenišāka labuma, matfēns un gresfās cepalajums.
Noliktawa: Maršal-eelā 22, tā ari pee:
 Alfred E. Buhša, Adolf Wetteriša, Wrahleem Kamarin, Georg Straufa, Blubma, Marijas eelā Nr. 32, E. Biršmana, masā Grehnešu eelā, Fr. Dartaū's, Alesandra eelā, J. Dulnera, eelā Rehger-eelā Nr. 18, Alesi. Waltera, Kalmjeema eelā, E. Mohrberga, Wafel-bulwari, Kropšča lewitoireja, wifās apteekās un apteeku pretšču padrototāw Rigā un Baltijas gubernās.

E. Larsen'a
 selta u. fudraba leetu meikal: tagad atrodas:
 Reelajā Jaun-eelā Nr. 13

J. Kronberga
 faunu
welosipedu
 isgatawošānas, emalješānas un nilelšānas darbnija
 Rigā,
 Kungu u. Maršal-eelā stabri Nr. 28. Išlabojumi adtri un lehti.
J. Kronberg, Rigā.

Rigā, Rigā,
 Kungu Haffer-
 eelā berga
 №22, namā.
 Par fabrikas zenam dabujami
 andekli, linnu un pakulu dšijas
 Kengeraga fabrikas
 K. Lorch & beedr.

Wihšu fabrikata, h. j.:
 nebalinatu, balinatu un krahsainu adamo un auschamo dšiju
noliktawa
 atrodas
 Rigā, leelā Sirgu eelā Nr. 25, Rigā,
 otrā stahwā.
 Turpat peenem ari pastelsumus.
 Rigas kokwilnas- u. deegu-wehptume u. lenshu auslume, agrat **W. Gickert.**

Sw. Pet-rburgas, tā ari Berlino sagreeschānas mahšlas institutās diplomētijs
Emilijas Horn
 sagreeschānas mahžibas finišā skola,
 Rigā, Wālu eelā Nr. 9,
 ee-ja no masās Smilšču eelās, 3. stahwā,
 pasnees pamatigu mahžibu šchnitu šhmeschānā un sagreeschānā peh frantschu finišās metodes. Mahšles fānees gatawibu šchnitu šhmeschānā 8-14 denās (u galwofschānu); ari uš ilgatu laitu peenem mahšles eimāhiti šhmeschānā. Schai skolā ir tešības isot mahšles diplomus.
 Wafsa par mahžibu un sistemu 15 lihs 25 rbl.

M. Rutkas
 Nr. 20, Riad, Wehweru eelā Nr. 20,
 peebahwā misleelā isrehele dāschānā fabrika
schujmaschinas.
 Kokumashinas no 18 r., kahjumaschinas no 35 r. sahkol.
 Wiflowenatās adamā maschinas, turām wājābēti atrāstēs tarā familijā, jo minās atmal-fajas loti adtri. Anglu, Wābju, tā ari pašā fabrikata
welospedi.
 Reelāte schuj- un adamo maschinas un welospedi islabošānā darbnija.

Wisadas sortes
silkas un fahli,
 tabaku, wahgu smehri, spitschkas u. t. t.
 peebahwā lehti tirgotājem wairumā un masās dalās fahls un zilku tirgotawa
Karlis Frantz,
 Rigā, Terbatas eelā Nr. 3, bee. Melnā gailā

J. E. Muschke
 Rigā, Terbatas eelā Nr. 18.
 Lampu, tranfu un stikla pretšču noliktawa, emaljeti lehka traufi, alfenida galda leetas, tehjumaschinas
 Leelumā! Masumā!
 Lehtas zenas!! u. t. t. Lehtas zenas!!
 Lampu reperaturās. Lampu reperaturās.

Rigā, Gertrudes eelā Nr. 29 jauna twehrtā
schnitu šhmeschānas skola
 peh Dredenes akademijas melodes, ismahja uš galwofschānu
 wifū damu garderobju peegreeschānu.
 Kurša eesahšchāna 18. febrnari.
 Beete-šchānos peenem latru beenu, Rigā, Gertrudes eelā Nr. 29, sf. 2.
 Breelšneje **Adeline Grawit.**

Rigas Kokwilnas Manufakturas Sabedriba
 Strasdu muischā, pee Rigas:
 Noliktawa: Gekšgrigā, Feldu (Zuhhu) eelā Nr. 10.
 Maschinas (Clawwick) schāncee deegi, balti un krahsaini ekele-šchānas deegi, anšchamee deegi, wate, puswilna un lampu dāttis.

Lampas,
 stikla un porzelana frankus un žitus preekschmeļus peebahwā par lehtām zenām
A. Lejeneek & Co. Rigā,
 Rigā, Kauf-eelā Nr. 9.
 Weesibam un godeem isibre lampas un frankus.
 Lampu išlabojumus isdara wisihfātā laitā.

Fabrika: Rihs' esera eelā. Noliktawa: Terbatas eelā Nr. 21.
J. Lahzis, Rigā,
 Išduguna krašu u. žila preekschmeļu fabrika u. akmeņu kallume, isgatawo dāschākus uš išduguna leetawu šhmeschānos dāschus peh dāteem mūcietem un šhmeļumeem.
Spezialitate: išduguna, granita un marmora frusti, kapu bentli, lehdēs, kapu sebras u. t. t.
 Adrese wehstulem: Чугунно-лит. заводъ И. Лауца, въ г. Ригѣ.

Tirgoschānas nams W. W. Potapow,
 Rigā, Kalku eelā Nr. 31, pašā namā.
 Pee Gulbja.
W. W. Potapowa
 audeklu, luhka, drapu, wilnas un kokwilnas drehšju magasina
 Kalku eelā Nr. 35.

W. W. Potapowa
 wilnas, kokwilnas auschamo, linnu un šhda deegu magasina
 Kalku eelā Nr. 38.
 Baur šāp pagobinos pašnot maneeem zeer. pīrjeem, tā sawās magasinaš esnu apgabājis ar labām prejem loti leelā isrehele, luras peebahwaju par jo lehtām zenām.
 It ihpāshi eewehlu kolwilnas auschamos deebšnus wifās numurēs un krahsāt. Par beebšnu un krahsu iskuritu top galwots, it fenišāki par melnu, indigo šlo, brūnu, fārlans u. t. t. Schawots, wilnas auschama dšija, peela 70 l. par mādrj, krahsāta 85 l. par m. Bešira labuma wilnas auschama dšija, no 110 l. lihs 140 l. par m. Loti labu Anglijas meentabreju lam-wilnu auschānā, wifās krahsās, loti leelā wēhē par 150 l. m.
 Tapat peebahwaju pubulāno dšiju, tā ari selta un fudraba deegus auschāni un rolu darbeem. Esnu apgabājis leelu trahjumu loti labas linnu dšijas no Nr. 1-60, noderofda wifadeem nolūkteem, zena par pudu fahlot no 6 lihs 40 rbl.
 Wehē peebahwaju wislabatās sortes linnu dšijas, pagatawotas iš gāweem sūte-tem lineem, luras it ihpāshi nobor aubella auschānā: nebalinātās jau no 34 l. par m, šā pašā labuma balinātās no 50 l. par m un dabrgāli.
 Wehē pee manis dabujami loti augsta labuma linnu, lanepaju un kolwilnas deegi, eceļjami it ihpāshi turpneku darbeem, maifu un sehgeku schūfchānā. An augsta labuma turpneku drahtis lamoliāns.
 Preekšā tihleem, wādeem un mūdeem peebahwaju it fenišāki sehofschu ma-riālus: linnu, lanepaju, tā ari šiba kolwilnas dšiju un strilus. Ari mana pašā ma-fanijā darbnijā isgatawotus tihklus, wādus, mūrdus, wimeš, strilus un žitus pe-derumus.
 Manā fabrikā isgatawotus adšchānas isstahdajumus: tā kundschu jakas, šašēti, behrnu apgehrus, wilnas un kolwilnas seles un tapseles par nepahšpehjami lehtām zenām. Preekšā rotarbeem it fenišāki: kroščeju mātrame un šelu kolwilnu, nō-balinātu un balinātu, tapat ari krahsainu — uš galwofschānu labu.
 Seiwifāki leelā iswehē peebahwaju Anglijas gobelnu, Bešira un Wober wīnu. Mahšinu deegus no eelšā- un abšemes fabrikām par fabrikas zenām.
 Wosamenteeru darbeem peebahwaju trama šibdu un selta schujamos deegus.
 Manā manufaktur-prešču magasina no jauna apgabāta ar wislabām prejem, it fenišāki ar freklu un sehgeku audeklu, wīlnainām drahnam apgeheem, draps, jantū, tapat ari wīlnainem un šiba latateem, kretonu, pušāubellu, madepolamu, grīdās dekeem, aistareem u. t. j. pr
 Apstleļumus ispīda adtri un freetni.
 24 Magasinas: Kalku eelā Nr. 31, 35 un 39.
 Augstēenibā **W. W. Potapows.**

No jauna išlāstās papirofu tšchaulites (hilfes)
„Fantasija“
 bes konkurenzes.
 No ihsta frantschu papira „Les Dornières Cartouches“.
 Schis tšchaulites dabujamas wifās labākās tabakas un kolonial-pretschu noliktawās.
 Schis tšchaulites sawa teļama labuma deht pahšpehji wifās žitus tšchaulišču fabrikatūs, kas lihs šchin teel iš-gatawoti, un tapeh, tās teel jo leelā mehrā pirtas. Es atradu tagad par eespehjamu sawās tšchaulites formas sinā pahrgrofit smehleju kungu interešē, pee kam lara tšchau-lite ir apgabdata ar higienišu (bestrahsas) wai, kas i-nihžina wifās blatus weelas.
 Ar zeenischānu
L. Iwanows,
 Rigā, Sadomnitowa eelā Nr. 26.
 Fabrika pašahw no 1872. g.

Gludinajums.

Ideas peedibmojam, ka isglibtots zilvēs dabu wirofrou par nemahzitu un neisglibtotu. Tas redsams jau lauzineeku dšhwē, bet wehl jo mairaf pilsehtās un plaščajā pafauls fatikmē. Tadeht wezaku fwehtakais peenahtums, dehtus un meitas audimot, ir tas, tos sagatavot uš dšhwes zihnu un apbrunot ar finibām un isglibtibu, itin kā fenatnē, tehms dehtu kara subtidams, tam dahwaja brunas un kara eerofchus. Gan newaram subhteeses ūchā finā par Latweešču tehweem un mahtem, tee dara daubš, lai isglibtotu fawus behrnus zaur skolām, Dašči nes, famehrā ar faween iphestem, pat pahrmehrigus upurus, bet tomehr to skaitlis ir wehl weenumehr leelā pahrwārā, fureem waj nu panofiam skolas mahzibas truhki, waj atkal, ja tahda pafneegta, ta ir wifai nepilniga. Pee ūchādeem Latweešču tautas tehrbeeniščeem skaitami pa leelai dafai muhfu lauzineeki — semkopji. Ari teem skolas mahzibas waretu atweeglinat dšhwes žetu.

Sihbet te war tīfai tahdā finā, fō robu lubto ipilbit, lafoi laifrakstus un derigas grahmatas. Tahdu peemehru ir daubš, fur ušzihgigs grahmatu lafstojs, faut gan skolas neapmeklejis, dšhwē tizis skoloteem neween lihds, bet tos ari pat pahrphehtis. Profefors Marshalls fata: „Sinofchanas, fo eeguht skola, naw tīf wifai ūwarigas pafčas par femi, zil zaur fawām jetām preefch nahkofchas attihzības, fo eeguht zaur lafščhann.“ Kreetnu rakstu lafščhanna wajadšiga neween nemahzitam zilwekam, bet ari skolatam, jo, no skolas iūfahjotees, nefa wairs tahlat nelafst, noūhmē līt fawūht fawām brunām.

Grahmatas lafšidams daščs labs zihgigs lafštajs tomehr nemanto nelahdus auglus tadeht, ka wifch lafšijs gan daubš, bet lafšijs beš tahdas iūwehles. Tapehž jazenščas lafši tīfai kreetnas grahmatas, kas teefcham pamahja un ir derigas dšhwes wajadšibām. Tahdu grahmatu muhfu jaunajā literatūrā ir māš, un tās nebaudjās, kas atrodamas, pa leelafai dafai ir tīf dahrgas, ka tās fawas ženas deht naw peecetamas muhfu tautas leelafai dafai. Lai par jo lehtu ženu isdotu un iplafitu laudis derigas grahmatas, bibinajutees jau kopij 11 gadeem pee Rīgas Latweešču Beedribas Finibu Komifšjas

Derigu Grahmatu Apgahdāščhannas Nodata.

No 1887. gada fahfot Derigu Grahmatu Apgahdāščhannas Nodata isdewuht lihds 1897. gada beigām ūchādas grahmatas:

1887. g.	1) Peterburgas Awifchu Peemina. I. burtniza	80 un 30 lap.
	2) Muhfu tautas pafakas. Ir. Brihwjemeeka I. (otra druka)	10 "
1889. g.	3) Sehti, fursemes Augščhgala fentsdji. M. Strufšija	20 "
	4) ūhfa femkopības mahziba. Saftahdijis G. D. Leppenwiščs	40 "
1890. g.	5) Stahsti is Romneeku wehstures. Latw. tulkofis J. Kemers	15 "
1891. g.	6) Sarunas par dabu. I. dafa. Ar 24 ūhm. tekstā	20 "
1892. g.	7) Pirmā palihdšiba peepeshōs nelaines atgadifjumōs	15 "
	8) Edifons. Tulf. J. Stiprais. Ar Edifona bilbi	10 "
	9) Par lanhu eedališčhann. Saftahdijis mahj. semkop. J. Mašwekfis	05 "
	10) Geologija. Anglu walodā fawahzifis prof. A. Geif. Ar 47 ūhm.	25 "
	11) Apššču ūchaba raksti I. Pee pagafja teefjas. II. drufa	08 "
	12) Apššču ūchaba raksti II. Bagati radi. II. drufa	10 "
	13) Padomi, kā mafus behrnus kopt. Dr. Mičailowa	03 "
1893. g.	14) Sarunas par dabu. II. dafa. Ar 165 ūhm.	35 "
	15) Apššču ūchaba raksti III. 3 tautas bilšču galerijas. I. II. drufa	10 "
	16) Apššču ūchaba raksti IV. 3 tautas bilšču galerijas. II. dr.	20 "
	17) ūrilowa pafakas lihds ar dšhwes aprafstu. Ar bildem puščkota	30 "
1893/4.	18) Flammariona Populara Aftronomija. Ar 83 ūhm.	20 "
1894. g.	19) Apššču ūchaba raksti V. Swejchōs laudis. II. drufa	10 "
	20) Apššču ūchaba raksti VI. Laines ipofs. ūbago	10 "
	21) Laukfaimneeka Faknu-dahrses	20 "
	22) Žitu tantu rakstneeki. I.	15 "
	23) Mahziba par mehfleem un mehfloščhann	15 "
	24) Buhwes mahziba. I. dafa. Graudinā Karla	40 "
	25) Wahrpas I.	05 "
1895. g.	26) Ahlu un kurlmechmu draugi	05 "
	27) Drufšinas no trim dabas walštim	10 "
	28) ūur paleek bariba, ho apehdam?	15 "
	29) Žitu tantu rakstneeki II.	15 "
	30) Apššču ūchaba raksti VII. Pirmee ūahsti I.	10 "
	31) Apššču ūchaba raksti VIII. Pirmee ūahsti II.	15 "
	32) Wahrpas II.	05 "
	33) Benjamins Franklins	25 "
	34) Ķimija	25 "
1896. g.	35) Žitu tantu rakstneeki. III.	15 "
	36) Pestalozi dšhwes aprafstis. No D. ūbela	15 "
	37) Semes un tautas. I. Kā Ķimeešči dšhwo?	10 "
	38) Apššču ūchaba raksti IX. ūš pilsehtu	15 "
	39) Apššču ūchaba raksti X. Wehstules I.	15 "
	40) Ķippius, Padomi lipigām flimibām	10 "
	41) Ēna domas par mahkflu. Latw. ūiulis	25 "
	42) Anglijas kulturās wehsture. No M. Brunineeka	20 "
1897. g.	43) Apššču ūchaba raksti XI. Wehstules II.	15 "
	44) Gafja juhra. I. Tulf. ūbidnu ūahnis	10 "
	45) Žitu tantu rakstneeki. IV. Burwe	10 "
	46) Pirmee ūahsti is dabas mahzibām. S. Wagners. Ar ilufte. II. drufa	20 "
	47) Wežā Stendera raksti. I. dafa	20 "
	48) Gafja juhra. II. Tulf. ūbidnu ūahnis	08 "
	49) Luifs Pašters. Biografija no Timirafewa	08 "
	50) J. ūeikena islafsti raksti. I.	25 "
	51) Wahramā fahls	08 "
	52) Julius Sejars	25 "

Wef tam no Derigu Grahmatu Nodatas tagad wehl dabujami **Aufekla raksti**, furus pern Nodafai dahwaja Raščofu Dahwis.

Aufekla raksti (weentahrsēje)	80 lap.
Aufekla raksti (wibeje)	45 "
Aufekla raksti (gliftee) ihpahrdoti.	

Par augščā mineto grahmatu kreetnumu leejina neween tas apfahlis, ka daščas no winām leelā mehā pirtas, tā ka radās wajadšiba tās pa atrai reizei drufat, bet ari wahrdi tā: Peterburgas Awifchu Peemina, Apššču ūchaba, Wežā Stendera un J. ūeikena raksti.

Daubšas no tulkotām grahmatām eeteiktas no Tautas Apgahdāščhannas Ministrijas Mahzītās Komitejas leetofchannā tautas bibliotekās un leetofchus Derigu Grahmatu Apgahdāščhannas Nodatas isdewumus Rīgas mahzibas apgabala Kuratora kungs atlahwis leetot skolu bibliotekās, kur mahja latwifki. 1) Muhfu tautas pafakas, 2) ūhfa femkopības mahziba, 3) Stahsti is Romneeku wehstures, 4) Sarunas par dabu I., 5) Pirmā palihdšiba peepeshōs nelaines gadifjumōs, 6) Edifons, 7) Par lanhu eedališčhann, 8) Geologija, 9—13) Apššču ūchaba raksti I., II., III., IV. un V., 14) Sarunas par dabu II., 15) ūrilowa pafakas, 16) Flammariona populara aftronomija, 17) Laukfaimneeka Faknu-dahrses, 18) Mahziba par mehfleem un mehfloščhann, 19) Buhwes mahziba I., 20) Ahlu un kurlmechmu draugi, 21) Drufšinas no trim dabas walštim, 22) ūur paleek bariba, ho apehdam? 23) Benjamins Franklins, 24) Pestalozi dšhwes aprafstis, 25) Ķippius, Padomi lipigām flimibām. Par žitām nobatas grahmatām, kas eefneegtas Kuratora kunga pahrbudifchannā, wehl naw dabuta atbilde. — Ari kritikas iūteifščās atfinigi par Nodatas grahmatām. Tā Latweešču Draugu Beedribas Widšemes direktors, mahzītajs E. Dōbners Rašfnawā, neweenu reifi ween fawōs referatōs ūlawejis no Nodatas isdotās grahmatas. Pehbejā Draugu Beedribas ūapulžē, dežembri 1897. g., prefidents, mahzītajs Safranowifšs ūajija: „Derigu Grahmatu Nodala ispelniņufees atfinibu, isdodama J. ūeikena wifai freetnos rakstus“. Rīgas Latweešču Beedribas Finibu Komifšjas finatuiūfo grahmatu apfpreedejs 1897. g., Dr. J. ūhfnis, raksta par „Ēna domas par mahkflu“: „ūaifafa ūiulis un Derigu Grahmatu Apgahdāščhannas Nodafai daubš pateizibas par ūho grahmatu. Tā femtščki muhfu laifōs noderiga . . . grahmatina war lepetees ar fawu jaufo Latweešču walodu un patihfami ūaidro ūilu; ūdi grahmatā eeteizama par ipihdofchu paraugu teefcham populareem finatnifteem darbeem.“

Ar atfinibu ari laifrakstu reženūenti raksta par Nodatas grahmatām. Tā peem. Mahjas ūeefis 1892. g. nowembri: „ūftizamu žēta beedri pee grahmatu iūwehles fatrs tautēts tagad atrod Rīgas Latweešču Beedribas Derigu Grahmatu Apgahdāščhannas Nodafā“. Tahdā pat garā rakstijufchi ari žiti Latweešču laifraksti tā: Baltifjas ūeifnes, ūalts, ūuftrums, ūehwija u. ž. Privatās personas beefchi isfajijufchās Nodafai pateizibu par winas ratiem. Pagahjuščā gada nowembri Rīgas papiru fabrika ahjiu ūabeedribas direkčija pabalstidama Nodatas mehktus un apfellebama preefch fawās fabrikas ūrahdneeku bibliokas wifus no Nodatas isdotos rakstus, isfakas apmehram ūchādi: „Wehs ūimpatejam ar ūufhu darbu un wehlam tam wislabatās ūefmes“.

Kā no augščā mineto grahmatu un winu ženu ūarafija redsams, tad Nodatas grahmatas teefcham ir wifai lehtas, jo tīfai weena grahmatā (Peterburgas Awifchu Peemina) uš laba papira makā pahrak par 50 kapeikām (80 kap.) un diwas (ūhfa femkopības pamahziba un Buhwes mahziba ar ūihmejeem) katra 40 kapeiku, žitu grahmatu ženas ir wifai semas. Žik lehtas ir Nodatas isdotās grahmatas, redsams ihpafchi no pehejā (1897.) gada. Nodala isdewuht

10 grahmatas, kopā 740 lapas pufes, par 149 kapeikām,

kas teefcham neweenam weikalneekam naw eefpehjam, ihpafchi wehl eewehroūot to, ka weena grahmatā (Wagners, Pirmee ūahsti is dabas mahzibām) ir ar iluftražijām, diwas grahmatas (Wežā Stendera raksti un Luifs Pašters) puščkotas ar gihmetnēm un weena (Julius Sejars) drufata uš ūewiūki laba papira.

ūchāds eewehrojamis grahmatu lehtums biž tīf zaur to ūafneefšams, ka Nodafai neween zaur Rīgas Latweešču Beedribas laipnibu telpas biž par brihwu, bet ka ari neweens Nodatas darbineeks par ūawām daudūejām puūlēm nenehma nekahdas atlihdsības. Grahmatu lehtums tapa pa leelai dafai ari zaur to panahfts, ka Nodafai tapa pafneegtas naudas dahwanas, it ihpafchi no daščām beedribām.

Eewehrojamafee dahwataji biž:

1) Widšemes ūawūarpigā Kreditbeedriba	147 rbf. 25 kap.
2) Rīgas Latweešču Beedriba	40 " "
3) Smiltenes-ūaujenes-ūalūmaues-ūumekstern ūrahj-un ūidewuhafe	25 " "
4) Fabrikanti: Aug. Dombrowūis un ūihlits	25 " "
5) Rīgas papiru fabrika ahjiu ūabeedriba	25 " "
6) ūeherenes-Drufu-ūhujenes-ūodes krahj-aiūd.-h.	25 " "
7) ūihnuūdu-ūūūhiles ūeefdaščhannas Beedriba	10 " "
8) ūelgawas Palihdšības un ūaglabaūchannas Beedr.	10 " "
9) Fabrikants J. W. ūufews, Rīgā	10 " "
10) W. ūchodja dahrsucej. firm. ihpafchu. W. ūaers	10 " "
11) ūahrdangawas Latw. ūabd. Beedriba	10 " "
12) ūiguldas ūabdarības Beedribas (daūhi ložeti)	7 " 51 "
13) ūuhrmann Palihdšības Beedriba	5 " "
14) Peterburgas-ūhrigās ūeefd. Beedriba	5 " "
15) ūafranes ūrahj- un ūidewuhafe	5 " "
16) ūatrinās ūambja Palihdšības Beedriba	5 " "
17) ūaū ūalizes ūrahj- un ūidewuhafe	5 " "
18) Rīgas Palihdšības Beedriba „ūerds“	3 " "
19) ūukuma ūeefga Beedriba	3 " "
20) ūreenwaldes Beedriba	3 " "
21) ūewerinas ūeefd. Beedriba	3 " "
22) ūtraupes ūabd. Beedriba	3 " "
23) Rīgas ūitenu ūraņeju Beedriba	3 " "
24) ūaldūhloūchena bruhūis	3 " "

Wef ūhe uūfaititām beedribām ari daubš beedri. weizinataji pahrmafsa juūchi kopā par 93 rubl. un 5 kap.

Nobeizufi ūawu 1897. g. darbību ar „Wahramās fahls“ un „Julius Sejars“ iūfufčhannu, Nodala žer, ka tā ari leetofchā gada atradis tīfpat laipnus pabalstitajus, tā pagahjuščā.

1898. gadā

Nodala nodomājumi iedot tēlošanas grahmatas:

I. Neikena daščadi raksti.

Ar I. Neikena gihmetni.

Tā ka I. Neikena stāsti atrada vispārīgu piekrišanu, tad Nodala zē, ka laistāji arī zītus viņa rakstus, tā dēļoties u. t. t. ušņems ar patišķāmu. Šči grahmatā jau nodrukata un taps ištubtita beedreem un weizinatajēem februara saštumā.

Gaiša jušra.

III. data.

Šči grahmatā buhs mišta katram, kas wehlas dabut ištāidrojumuš par notīkumeem dabā.

Semes un tautas.

Ivveedri un Norwegi.

Šče laštājs warēs mahštēes, to ipehī saņneegt mafas, sameštā neauglīgā seme dšihwojōšas tautas zaur pašču kreemību un ušģitību.

Lophopiba.

Ar šihmejumēem.

Sastādītis pašštāmāis agronoms-rakstnieks I. Mahweštis. Tā ka muhsu šemkojī labihas šemo jenu deht pehdejōs gadōs mehdi pahreēt arween wairaf uš lophopibu, tad šči grahmatā buhs ištī derigs padoma dewejs muhsu laukšaimnekeem.

Sokrats.

Populārs apštats par eemebrojamā Sen-Greetu filōsofa dšihwi un mahzibām, no šurām weht tagad pašču labu to waram oegaunet.

Higiēna

īeb

weselibas kōpšhana.

Weselibā ir dahrga manta, tadeht arī šči grahmatā warēs deret katram, kam šawa weselibā mihta, weenalga waj las buhtu pilšchtneeks waj lauzineeks.

Bildes is Baltijas wehštures.

No M. Plattes.

1) Muhts Meinharbs. 2) Biktājs Alberts. 3) Ordēna meštis Wolwīns. 4) Pahwešta šeats Modenas. 5) Preeštērs Indriķis Latweētis. 6) Lihbeēču wezafāis Raupis. 7) Latweēču wezafāis Rūhšiš. 8) Latweēču wezafāis Tahlwēlds. 9) Sengaleēču leelštungs Wešturs un 10) Sengaleēču wezafāis Namejs. Wīas bildes šihmeēes uš Baltijas eeharōšjanas laštmetu zaur Wahreēšēem.

Šel šče minētām grahmatām Nodala ištāidōšā gadā weht diwi waj trihs grahmatas, šuras ašumēht weht naw imēštetas, tā ka arī ščāi gadā nebuhs mafas par 1897. gadu. Ištāiši uš Seemas šwehtēem Nodala grib pašneegt tapat tā 1897. g. (Juliju Šešaru) kahdu klasti, warbuht Šeēšpira Rehinu širu waj Mašbetu Šr. Adamowišča teizāmā tulkojumā, ja eeipehšjams pat ar ištūstrōzjām pušštōtu. Ja šahdu no augšchā minētām grahmatām aš kaut šahdeem, tagad weht neparedšameem eemešēem, nebuht eeipehšjams šneegt, tad Nodala tai weētā gahdās žiti. Tēlošchā gadā Nodala žer ištōt šawas grahmatas ar ištāišču titela lapu, tā ka jau no aštēnes Nodatas ištēwumi buhtu pašštāmi. Šihmejumi titela lapām Nodalai dahwāt no Peterburgas mahštlineču pulšina „Ruhšis“ un weht žiteem

Sawus nodomus ištēnodama atklatībai

Nodala luhdi wīnas mehrtus

tēlošchā gadā tapat

pabalstīt,

tā tas notīžis agraf:

1) Abonejot no Nodatas ištōtās grahmatas jeb eestahjotees par wīnas beedri-weizinataju. Abonementu mahsa ir 1 rublis par gadu, par to taps pēštūhtas pa pašu wīšas no Nodatas tēlošchā gadā ištōdamās grahmatas. 1897. g. pēštūhtilo grahmatu wehrtība bij 149 kape, šur weht jāweštāta 18 kapeiņas pašā naudas, tā ka šāts beedris-weizinatajs par šawu eemafātā 1 rubli buhtu dabujis mantas par 167 kape. Arī šchogad Nodala žer pašneegt šaweem weizinatajēem jeb abonentēem tīl pat daubi grahmatu par šahdu pat wehrtību un, ja rāstos daubi abonentu, tad par weht leelāku šumu. Aš ta eemešta buhtu wehštams, tā šchogad rāstos weht wairaf abonentu nēšā 1897. g. (bij 1614). Katram abonentam jāuidō beš šawa šamēlīšas un šriktā wahrdā, ekešplaru daudšums, šawa dšihwes weeta (uš šaušēem — muššā, mahja u. t. t. pilšchtā — eelā, nama numurs u. t. t.) tuwakā pašā šāžija, zaur šuru wehšlas grahmatas šanēmt. Daščs labs, tā pēštūhtojumi mahštūšči, tīl tadeht ween nedabuža šūhtijumu laikā, waj nēmaf to neredšēja, tā bij ušdēwis neparešū waj atkal, wīšai nepilnīgu adrešt. Buhtu arī wehlams, tā šāts abonents ištōtu beš tam šawu amatin, tas buhtu wīšai derīgi preeštū štāštāštām šinām. Tā pēmeštām par pagahjūšchō gadu gan war šinot, tā abonentu ištālas pa gubernām un apštēem (Nigā 442, Wīdšēmt 621, Kuršēmt 367, Šeščš-Kreewijā 177, pahreēē žitās pašāules datās), beš nēwar pašneegt pilnīgas šinas par to, kas bijuštī Nodatas grahmatu laštāji. Par to nāudu, šo eemafā abonentu, taps šwītēts, tā jau agraf parāšis, laštāštās ar Nodatas beedri šinātāja parāšiu. Pahramštājumi, protams ar pateizibām taps pretim nēmti un ištāštī minēti.

Abonentu war eemafāt šawu gada mahsu waj nu šāiši pašchāt Nodalai, Nigās Latweēšču Beedribas namā, waj Nigās Latweēšču Beedribas gardērobes pahřinatājam J. Hoffmana kungam, waj arī laštāštū redāštjām Nigā: Baltijas Weštūšim, Tēblebena bulwari Nr. 2, Mahjas Weštūšim, pēš Petera baņņizas, Auštūšim, Mašā Grežņeču eelā Nr. 2.

2) Nodatas mehrtus war arī weizinat, pahreēšt nāudas pabalstū, tā to jau darīšūšas augšchā minētās beedribas un daudšas priwatas peršonas, šurām Nodala ištāla šawu pateizību. Daščadas beedribas gribēdamas wairaf Nodatas nāudas lihbēktus daščreš farištōjūšas ištāišchus waharus: kā teatrus, konjertus, balles u. t. t. Tā pagahjūšchā gadā Nodalai eemafāja arī Šiguldas Lāddarības Beedriba 7 rbl. 51 kapeiku, tā eeneh-

manu no janūgadā šagaidiššanas. Arī patl Nodala ištāišchōja 20. novembri pagahjūšchā gadā, Nigās Latweēšču Beedribas teatra ipehēem laipni pēdalotees, muškalīštī-dramatīštū waharu, šur eēnahja 278 rubli 74 kapeiņas šāidra atšikuma.

3) Tā ka Nodala šawas ištōtās grahmatas mehdi drukat 3000—5000 ekešplarōs un wīnas beedri un abonentu nēem nepilnūs 2000 ekešplarus, tad atleekas weht prahws grahmatu krahjums pahrdōššanai. Tadeht Derigu Grahmatu Apgahdāššanas Nodala greeščas it ištāiši pēš grahmatu širgotājēem ar ušāizinajumu nēmt pahrdōšchā Nodatas ištēwumus pēš parāštū rabatu. Nodatas grahmatas war dabut Nigās Latweēšču Beedribas namā, ištērnas no plhšt. 5—7 waharā, pēš B. Dīhriķa un beedreem Tēblebena bulwari Nr. 2, P. Šeština grahmatu širgotamā, Šurwōrwa eelā, J. Brigadera grahmatu širgotamā, Berga bařarā un žitās Latweēšču grahmatu širgotamās Nigā un žitās pilšchtās.

Nodatas grahmatas taptu arī zaur to wairaf ištāštās, tad šahs širktu par dahwanām pēš eglitēm un žitās gahjūmōs. Šawu preeštūštīmi tāl šinā dewuštī dašči šholotāji un beedribas, kas pagahjūšchā gadā nepištūšči no Nodatas grahmatas par wairaf nēšā 300 rublēem.

4) Daščs šabs žištīgs Nodatas ištōtu grahmatu laštājs domājas jau beēšgan darīšis, tā wīnšch patl šāsa un Nodatu weht pabalstā, pahramštādams pahřis rublus. Šas jau arī gan labi un Nodala ištēem pēkritejēem ištāla šawu pateizību. Šeēšus un eemebrojamus panahšumus tomēht war šāneegt tīšai ar weenoteem špehēem. Tadeht tee, kam Nodatas ušplaut-šchana ruhp, lai nekawējas arī žitās paunudināt, abonet, širkt un ištāštīt Nodatas grahmatas. Ar labām šekmēm šchāl šinā šrahdājšchās laikrahštū ekešpedijijas Nigā. Tā Nodalai pagahjūšchā gadā pēenahja weizinataji zaur:

Baltijas Weštūšim un Balš	328 beedri-weizinataji
Auštūšim	63
Mahjas Weštūšim	42

Arī zaur dašču priwateperšonu puštineem Nodala dabujūš pagahjūšchā gadā daudšus weizinatajus. Tā zaur:

J. Hoffmana kungu Latweēšču Beedribā	432 weizinatajus
J. Barpa kungu Dūnbagā	40
J. Warkala kungu Šērgemē	25
G. Šalōšchā kungu Wīštgrahwot	24

Šel minēteem kungēem zaur weizinataju pēenēšchāun weht ištēnīšchēes Nodatas pateizību: Štrihwers Šaspari — Bīrģalē, šholotājs Wankius — Žeštis, šholotājs Šamberts — Šeelwahrdē, gimnāštijas šholotājs J. Šebris — Šalāngā, gimnāštijas šholotājs M. Šrunneeks Šijemā, Weeštā un Šites kungi Šūglas fabrikā pēš Nigās un weht daubi žiti.

Nodala pahřēēzināta, tā nēween šchēe kungi arī ušpreehštū weizinas derigu grahmatu ištāštāšanū, beš žer, tā minē preeštūštīmi šehos arī weht daudš žiti. Ja rāstos šahbi Nodatas labwehli, kas grib ušnētees puštēs, šanēmt nāudu preeštū Nodatas no weizinatajēem šinām apgabālā, tad Nodala to wahrdus ištēnos zaur laštāštēem.

5) No pēhrtā gada Nodala šawās grahmatās ušnem arī šrudinājumus, žeredama šahdā šahrtā pawairaf šawus nāudas lihbēktus. Weštāneēli lištāmi šawus šrudinājumus Nodatas grahmatās nēween war weizinat Derigu Grahmatu Apgahdāššanas Nodatas mehrtus, beš eemebrojamā mehrtā ištāštīt šawus šrudinājumus, jo katra Nodatas grahmatā šop drihšā laikā ištūhtita un pahrdōta 2000 ekešplarōs. Ewehštōjot to, tā Nodatas grahmatas šop širktas un abonetas no šamehrtā šurīgātās Latweēšču puštīšas, šurā mehdi buht leelāšas wajadšības nēšā maštūrgai, tad teēšcham weštāneēkem war eeteikt šrudinat Nodatas grahmatās. Arī tāl šinā šrudinājumu wehrtība šop leelāka, tā Nodatas grahmatas ušglabā un nēšināžina tīl aštēri, tā tas daščchāht mehdi notikt ar laštāštēem.

Šribēdama šawu darbību paplašāinat, beš par 1 rubli nēšpehdama dot beēšin žil wairaf grahmatu nēšā lihbē ištēm, Nodala nošpēēda šchēht ištōt tēlošchā gadā pawīšam jaunu grahmatu šeriju, neatharīgu no pīrmās, šem nošāufuma

Šaunības raksti.

Šchāi rāštū nodalā ušņems behrtu un pušāugu šaunēlta prahtam un šaprašchānāi pēš mehrtās šahštīnus, rakstus is dabas šinatēm, šemju un želojumu apraštus, biogrāfijas u. t. t. Žil eeipehšjams ar bildēm puštchōtas.

Šchīhs šerijas žena weht šemata. Par to Nodala nēms tīhāi 50 kapeiku gadā un dos grahmatas, šur wehrtība šahrtā šinā buhs šahrtala par 50 kapeiām. Nodala žer, tā šči šerija atrādīs tapat drangus un pēkritejus, tā agrafā un tā daubi no wežās šerijas weizinatajēem pēšpāštis arī „Šaunības rakstus“. Tadeht katram abonentam, kas wehšas šchō šeriju dabut, opīlelelēt buhtu šemīštī šapeštīme, ka wehšas dabut „Šaunības rakstus“. Wežās šerijas abonentu beš 50 kapeika pēemafšas šchō šeriju nedabūs.

Wehštules un nāudas šūhtijumi adrešējami uš Nigās Latweēšču Beedribas Šinību Komīštijas Derigu Grahmatu Apgahdāššanas Nodalai (Para Latviesko Ņеdеество, комитетъ по издашю полезныхъ книгъ).

Nāudas weētā Nodalai war šūhtit arī wīšības Kreewijas pašā markas, ištēnot tās, kas derīgas tīšai Žeštū priktū.

Kas peršoniģi wehšas par Nodalai dabut šīštāšas šinas, lai greeščas pēš Nodatas beedreem, šuri ištērnas ruņājami Nigās Latweēšču Beedribas namā no plhšt. 5—7 waharā.

Šad Nodalai eeštūhta manuškriptu beš ištāišchās pēštūšmes par honorara leelumu, tad Nodala manuškriptu druktas, ja šahdu atšīs par derigu, nēmaf ar autoru par honorara leelumu nelīhgušt, beš pēšpēēšōama šahdu pēž pašchās eestateem.

Wīš agrakee Nodatas grahmatu gada gahjūmi weht dabujāmi. Kas 1 rubli Nodalai eeštūhta ištāišči pēštūšmedams, tā tas wehšas šahdu no agrakeem gada gahjūmeem, tad šahdu war dabut par pašu pēštūhtiti.

Daščreš Nodatas beedri-weizinataji Nodalai šinojūštī, tā tee grahmatas nēšot šanēmuštī, beš šahbi pašinojumi daščchāht pēenahja par wehtu, pēž gada un pat pahřis gabēem pēž grahmatu ištūhtīšchānas. Tadeht Nodala tagad luhdi beedrus-weizinatajus, lai drihš tāl dara šināmu, ja buhtu gahjūšchās neahrtības grahmatu pēštūhtīšchānā, un nošpēēda ewehrot tīhāi šahdus pēšpāštūšumus, kas pēenahšs wehšlakais pušgadu t. i. lihdē 1. julijam pēž notērežūšchā gada.

Latweēšču puštīka ištādus jo wairaf šahh lašt laikrahštus, tadeht arī Nodala žer, tā wīnas grahmatas, kas ušštātamās par perīdīšēem rakstēem, eemantos ar laiku wairafus tušt-štōščus abonentu, tā tas pēštūhtōts pēš muhsu mēnešchā laštāštēem. Šo wairafus gadus abonejt Nodatas grahmatas, warēs, it nēmanot, par lehtu nāudu eestāhtī šreemtu mahjas bibliotēku.

Nigās Latw. Beedr. Šinību Komīštijas Derigu Grahmatu Apgahdāššanas Nodala.